

SLOVENSKI

Poročevalac

Izdaja časopisno-založniško podjetje SZDL »Naš tisk« / Direktor: Rudi Janžura / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiska tiskarna »Slov. poročevalac« / Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Oglašni oddelček: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-595, za ljubljanske naročnike 26-463, za zunanje 21-832 / Poštni predal 29 / Tekoči račun Narodne banke 601-Te-163 / Mesečna naročnina 200 din

„Vrnili smo se s polnim uspehom, s sadovi, ki smo jih pričakovali“

Nad 200.000 Beograjčanov se je predsedniku Titu zahvalilo za uspešno opravljen državniški posel, pomemben prispevek za mir ne samo na Balkanu, ampak na svetu sploh — Sprejem v Beogradu je bil hkrati tudi pozdrav prijateljskemu turškemu narodu in njegovim državljanom, ki so predsednika Jugoslavije tako gostoljubno sprejeli ter znak splošnega zadovoljstva vseh jugoslovanskih narodov nad skupnim stališčem v vprašanjih, ki zanimajo tri države — članice balkanskega pakta

Beograd, 22. aprila. (Po tel.) Posebni vlak, s katerim se je pripeljal predsednik Tito, je privozil na prvi tir točno ob 17. uri. Čim se je vlak ustavil, je iz četrtega vagona izstopil predsednik Tito dobro razpoložen, za njim pa državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, generalni sekretar predsednika republike dr. Jože Vilfan in generalna majorja Milan Žeželj in Miloš Sumonja.

Takoj po izstopu je maršal Tito sprejel raport poveljnika beograjske vojne oblasti generalnega podpoveljnika Pavla Jakišića, nato pa je vojaška godba zaigrala državno himno.

Ko se je pozdravil s svojo soprogo, so maršalu Titu zaželeli dobrodošlico predsednik zvezne ljudske skupščine Moša Pijade, podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Svetozar Vukmanović in Rodoljub Čolaković, dalje člani zveznega izvršnega sveta Franc Leskošek, Ivan Gošnjak, Sava Kosanović, Mijalko Todorović, Osman Karabegović, predsednik centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Djuro Salaj, načelnik generalnega štaba JLA Peko Dapčević, podpredsednik zvezne ljudske skupščine Lidija Sentjurc, predsednika obeh domov zvezne ljudske skupščine Vlada Zečević in Ivan Božičević, predsednik ljudske skupščine LR Srbije Petar Stambolić, sekretar zvezne ljudske skupščine Velimir Stojnić, predsednik izvršnega sveta LR Srbije Jovan Veselinov in člani sveta, predsednik republiškega izvršnega sveta Bosne in Hercegovine Avdo Humo in predsednik izvršnega sveta Makedonije Ljubčo Arsov. Sprejema so se udeležili tudi državni sekretarji FRLJ, kakor tudi predsednik mestnega ljudskega odbora Beograda Djurica Jokić in sekretar mestnega komiteja ZK Beograda Mihajlo Švabić.

njihovo mesto se je vrnil predsednik republike.

Ko se je kazalec na uri na železniški postaji pomaknil na številko 4, je bil trg pred postajo že nabito poln. Vendar pa so se vedno prihajale nove in nove skupine ljudi, ki pa niso mogle več najti mesta na trgu in so morale ostati v stranskih ulicah.

Na peronu železniške postaje, okrašene z državnimi in partijskimi zastavami so čakali predsednika republike naši najvišji državni in partijski voditelji, visoki funkcionarji državnega sekretariata za zunanje zadeve, generalšteta in diplomatski zbor.

Točno ob 17. je počasi privozil na železniško postajo vlak s predsednikom Titom in njegovim spremstvom. Ko se je na oknu svojega vagona počkal predsednik Tito, je vojaška godba zaigrala državno himno. Predsednik Tito v svetlosivi maršalski uniformi, zagorel in nasmejan je stopil iz vlaka, po pozdravu pregledal čestno četo, nato pa se je pozdravil s predstavniki diplomatskega zbora, med katerimi so bili starešina Philippe Baudet, veleposlanik Grčije Kapetanides, odpravnik poslov turškega veleposlanstva g. Kemal Krč in drugi.

Nasmehna in zadovoljen je predsednik Tito sprejel prekrasjen šopek rdečih rož, ki so mu jih darovali beograjski pionirji. Potem pa se je napotil skozi postajno poslopje na trg pred postajo.

Ko so ogromne množice Beograjčanov zagledale predsednika republike, je iz sto tisoč grl zagrmel pozdrav in navdušeno ploskanje. Množica je vzvalovala kot klasje v vetru, kajti vsak je hotel priti čim bližje trjubni, da bi čim bolj videl maršala Tita. Kljci »Tito, Tito, Zivel Tito, heroj Tito, živel balkanski sporazuma«, so izražali željo Beograjčanov, da bi predsednik Tito občutil, kako jim je dobrodošel in kako so srečni, da je zopet v njihovi sredini.

V imenu SZDL in vsega Beograda, je pozdravil predsednika Tita predsednik mestnega odbora Beograda, Djurica Jokić. Njegov pozdrav se je od časa do časa izgubil v ovacijah,

katero so množice priredile predsedniku Titu.

Po pozdravu Djurice Jokića je stopil k mikrofonu predsednik Tito, ki pa se je precej časa zaman trudil, da bi mogel začeti govoriti, kajti kljuc »Tito, Tito« ni hotelo biti konca in njegov glas se je v njih izgubil. Nekajkrat je z dvigom roke poprosil Beograjčane, da mu dajo besedo in šele po nekajkratnih poskusih se je njegov glas zasilal skozi mikrofon.

Po izkrcanju z »Galeba« je predsednik republike pregledal čestno četo mornarjev.

Govor maršala Tita

Tovariši in tovarišice, meščani in meščanke Beograda!

Najtopleje se vam zahvaljujem za ta veličastni sprejem in vas prisrčno pozdravljam v svojem in v imenu svojih sodelavcev, ki so se skupaj s menoj vrnili iz prijateljske Turčije.

Vrnili smo se iz dežele, v kateri smo v polni meri doživeli ne le gostoljubnost, marveč tudi zares odkritosrčno prijateljstvo. In šele tam smo videli, kolikšne simpatije uživa naša država zunaj naših meja, zlasti v prijateljski Turčiji. Šli smo tja z namenom, da bi se bolj poglabili tisto, kar smo začeli delati pred nekaj leti, to je, da bi navezali prijateljske stike, da bi vzpostavili vsestransko prijateljsko sodelovanje, politično, gospodarsko in vojaško. In res lahko rečem, da smo se vrnili s polnim uspehom, s sadovi, ki smo jih res tudi pričakovali. Tja smo se napotili kot nosilci miru, ne glede na to, da smo šli tja, da se dogovorimo o vseh vprašanjih, ki se tičejo naše obrambe in naše skupne medsebojne politike ter naših odnosov itd. Ta naša pot je bila pot miru in prav takšno čustva in takšne težnje smo našli pri turških državljanih in pri turškem narodu. Na vsej poti od Splita do Beograda so nas sprejemale in pozdravljale negledne množice naših ljudi. Reči moram, da so nas prav tako sprejeli vzdolž železnice od Carigrada do Ankare: kmetje, delavci in meščani. Enak temperament, enako navdušenje, enako radost smo videli tam, kar dokazuje, da je naša Tur-

čija v Jugoslaviji zvestega prijatelja in zaveznika za ohranitev neodvisnosti in svojega mirnega razvoja.

Tovariši in tovarišice, dovolite mi, da se v nekaj besedah dotaknem konkretnih vprašanj, o katerih smo se tam razgovarjali. Razume se, še zdaj so na svetu ljudje, ki na različne načine razlagajo to naše potovanje in te naše razgovore. Mi nismo storili nič drugega, razen kar je že znano širou po svetu in kar je znano našim ljudem tu. Šli smo tja, da izpolnimo željo naših narodov, da se dogovorimo, kako bi se bolj okrepiili naše zveze, da se dogovorimo, kako bomo branili našo neodvisnost, da ugotovimo, katere elemente je treba še bolj poglobiti, kako to sodelovanje še bolj skovati do tiste stopnje, da bo že popolna zveza.

Nekaj smo tam zlasti poudarili, in sicer, kakšen značaj naj imajo naši odnosi v prihodnje. In prišli smo do skupnega gledišča, da ni razlogov med našimi narodi in našima deželama, pa tudi ne pri ostalih ljudeh na svetu, ki žele mir, da ni razlogov, da se to prijateljstvo in takšno sodelovanje na vseh področjih ne bi spremenilo v zvezo.

Razume se, tega tam nismo dokončno uredili, to je bil razgovor in mnenje dveh partnerjev, seveda s tem, da se bomo o tem razgovarjali tudi s tretjim partnerjem — Grčijo. Trdno sem prepričan, ko pride čas, da pojedemo v Grčijo, da bomo našli tam enake težnje in enaka mnenja, kakršna smo spoznali v Ankari.

Nastane vprašanje: čemu ta zveza, zakaj ustanavljamo zvezo zdaj, ko pravijo, da nepotnost na svetu že popušča? Nevarnost je nekoliko minila, in najvišja faza ni tako zaostrena, mi pa nimamo nobenega razloga, še manj pa takšno zaupanje, da ne bi storili vsega, da bi v bodoče preprečili sleherni morebitni poskus glede agresije s katerekoli strani proti našim državam. Razume se, nam so v Turčiji rekli, da je imel to idejo balkanskega sporazuma in te, da tako rečem, zveze, že veliki Atatürk. Tem laže se je bilo zdaj dogovoriti z njimi, ker zvesto posnemajo in nadaljujejo Atatürkovo delo, in ker zvesto uveljavljajo njegovo zunanjo politiko, predvsem zunanjo politiko, usmerjeno na to, da se v Balkanu utrdi in stabilizira mir. In razume se, ko smo že prišli do tega, da je pri nas možno, kakor se je pokazalo že v praksi, zelo koristno sodelovanje na gospodarskem, političnem in vojaškem področju, je vprašanje zveze že bolj formalna zadeva. Mi razumemo, in tam smo povedali, da razumemo tudi njihovo obveznost nasproti Atlantskemu paktu, mi razumemo tudi nekatere njihove težave, težave, kakršne vidimo zdaj na svetu, v Evropi med samimi članicami Atlantskega pakta in EOS, ki jo zdaj snujejo.

Mi gledamo pozitivno na EOS. Vse to smo jim povedali, da razumemo, kakor so oni razumeli nas, naše težave in naše razloge, zaradi katerih se ne moremo neposredno vključiti v Atlantski pakt. V tem oziru

smo se popolnoma razumeli. Toda prišli smo do enotnega gledišča, da je to in takšno sodelovanje, prav takšno sodelovanje na Balkanu, takšna čvrsta kompaktna zveza, velik prispevek k utrditvi miru na svetu in okrepitvi skupnosti, ki se zbira, da prepreči sleherno agresijo in za končno okrepitev miru (vzklikli: »Tako je!«) (dolgotrajno ploskanje). Govorili smo (skandiranje: Mi smo Titovi, Tito je naš) tudi o drugih problemih mednarodne zunanje politike. Na primer, naši prijatelji, naši zavezniki, turški državljani so hoteli vedeti, kakšno je naše mnenje, naše gledišče o EOS. Povedali smo jim lahko zelo natanko, kako gledamo na EOS in da je naše gledišče podano, kolikor lahko EOS dobi realno zares čvrsto podlago, da se njena koncepcija razširi, da ne bo čisto vojaška značaja, marveč, da se ustvari takšna notranja skupnost, ki bo omogočila, da bodo premagali sedanja nasprotja med tistimi, ki pristopajo, in tistimi, od katerih zahtevajo, naj se pridružijo EOS. Mi smo realisti, mi menimo, da zbirati ljudi v organizem, to je države, v organizem z neurejenimi medsebojnimi problemi in ostrimi nasprotji vsaj z željo, da bi to za daljšo dobo odložili, ali da bi vsaj zadevo nekoliko uredili, da takšna kombinacija ni sposobna za življenje in da ne pomeni učinkovitega instrumenta v boju proti agresiji. Takšna EOS s široko koncepcijo, s težnjo in čvrsto voljo po premaganju teh notranjih protislovij, po ublažitvi in odstranitvi čisto sebičnih, čisto osebnih zadržev in posvetitvi vprašanju ohranitve miru, takšno EOS bomo tudi mi z vsemi silami podpirali in če bo treba tudi tako daleč, da bomo v njej sodelovali, kakor bo to potrebno (dolgotrajno odobravanje in ploskanje).

Razume se, da so nas popolnoma razumeli, razumeli so to naše stališče, mi pa smo tam govorili na podlagi dosedanje prakse, naše prakse, ki jo imamo glede aranžmajev.

VPRASANJE TRSTA NE MOREMO POVEZOVATI Z VPRANJEM ZVEZE MED GRČIJO, TURČIJO IN JUGOSLAVIJO

Tovariši in tovarišice! Ze v Turčiji smo budno spremljali reagiranje na tisto, o čemer smo se tam razgovarjali in do česar smo prišli, reagiranje nezaupanja glede zveze. Ne vem, kaj so ti ljudje pričakovali, zlasti naši bližnji sosedje. Kaj so pričakovali od nas? Prej so govorili, da manevriramo, da sploh nismo odkritosrčni nasproti Evropi in sploh nasproti zahodnim državam, marveč da delamo vse to zaradi spletk, da bi mogli dobiti čim več pomoči. Zda, ko smo se konkretno lotili dela, ko smo rekli: hočemo se čvrsto povezati, pripravljani smo, da postanemo močan steber miru tudi proti odkriti agresiji — zdaj pravijo, da brez njihovega veta stvar ne gre. Vprašanje Trsta povezujejo z vprašanjem, ki ni s tem v nobeni zvezi.

Razume se, nam je bilo zaradi tega nekoliko žal. Mi smo upali, da bodo vendarle imeli več državniške modrosti, a ne tako odkritega, lahko bi rekli celo v nekem smislu sovražnega reagiranja na naš poskus, da bi utrdili mir v tem delu sveta, v tem delu Evrope.

Mi želimo n. pr. z Italijo dobre odnose, mi želimo, da bi to zadevo dokončno uredili in ne vidimo nobene posebne ovire, da bi vprašanje Trsta uredili. Mi smo žrtvovali vse, kar smo mogli, prišli smo do skrajnih meja in ljudje na Zahodu te naše žrtve razumejo. Se zmeraj pa si prizadevajo, da bi krivdo prevzeli na nas, da ne pride do končne ureditve. Se zmeraj je Trst povod, da Jugoslavijo kakorkoli osamijo. Vsa ta politična na gre za tem, da bi zmanjšali ugled Jugoslavije in ne le ugled, marveč tudi, da bi Jugoslavijo osamili. Doživeli smo že poskuse, da bi našo deželo osamili, zdaj pa na drugi strani znova delajo poskuse z osamitvijo in napačno prikazujejo naše težnje, naše poskušane namene. Toda mi smo razbili te poskuse že prej in razbili bomo te poskuse tudi zdaj, ko nas hočejo osamiti. Ves svet ve, da smo mirsljubni ljudje, da hočemo živeti v miru z vsemi deželami, ki hočejo sodelovati z nami na podlagi enakopravnosti. Tako se bo izšlo tudi ta poskus. V Ankari smo se prepričali, da smo storili zelo dobro, da smo pravočasno začeli snovati to vsestransko sodelovanje s Turčijo, znotraj enotnega državo, ki ima iste težnje, kakor naši narodi, da bi se čimprej dvignila iz zaostalosti. V tem kratkem obdobju smo dosegli mnogo uspehov. Njim je prav tako potreben mir kakor nam. Z njimi smo se odkrito razgovarjali o tistih drobni vprašanjih, kar jih je še ostalo med nami, in uredili smo jih v obojestransko zadovoljstvo. In ničesar več ni med nami, kar bi nas oviralo, kar bi nas moglo ovirati, da imamo dolgotrajno prijateljstvo in vsestransko sodelovanje (ploskanje).

Vidite, državljani in državljanke, tovariši in tovarišice, to so bili sadovi našega potovanja. Tudi tam, kakor zadaj, smo čutili dih naše dežele, željo naših narodov in nastopali smo odkritosrčno in odkrito ter izražali tam tisto, kar želi naše ljudstvo. Naše ljudstvo pa želi samo mir in mirno sodelovanje med vsemi narodi, ki hočejo to na podlagi enakopravnosti (dolgotrajno ploskanje).

Na koncu vam lahko samo izročim v imenu turškega naroda, ki me je naprosil, njegove najtoplejšje pozdrave in simpatije, pozdrave in simpatije vsega turškega naroda narodom naše države.

Naj živi prijateljstvo in zveza med Turčijo, Grčijo in Jugoslavijo!

Naj živi naša Federativna ljudska republika Jugoslavija!

(Od našega beograjskega dopisnika.)

Beograd, 22. aprila. (Po telefonu.) Beograd, prestolnica naše države je tudi danes, kot pred letom dni, ko se je vrnil z obiska v Angliji, toplo in navdušeno pozdravila predsednika republike Tita. Pred železniško postajo se je zbrala množica okoli 200.000 ljudi, ki so s pesmijo in vzkliki predsedniku Titu in prijateljstvu med Jugoslavijo, Turčijo in Grčijo čakali prihod svojega ljubljenskega voditelja Tita.

Prostor na trgu Bratstva in edinstva pred železniško postajo je bil svečano okrašen z državnimi in partijskimi zastavami. Na poslopjih okoli trga so bile izpisane besede: »Dobrodošel tovariš Tito«. Šele ozeleneli topori na trgu so tvorili skladno celoto z barvami državnih in partijskih zastav. Skromna in preprosta tribuna pred železniško postajo je čakala, da stopi nanjo predsednik Tito in spregovori zbranimu prebivalstvu Beograda o rezultatih svojega obiska prijateljski Turčiji.

Ze v prvih popoldanskih urah je bilo v vsem Beogradu čuti izredno živahnost. Iz Cukirarne, Voždovca, Dušanovca in drugih oddaljenih delov mesta, so v center Beograda prihajali prepolni tramvaji, avtobusi in trolejbusi. Ta vozila so v tem času navadno polna ljudi, ki se vrnajo z dela in odhajajo iz centra mesta, kjer se nahajajo večje ustanove, na svoje domove v razne kraje Beograda. Danes pa je bilo prav nasprotno. Iz vseh krajev mesta so se že ob prvih popoldanskih urah začele zlivati na trg pred železniško postajo cele reke ljudi. Delavci, nemeščenci, študentje in srednješolci so prihajali na trg v vse večjem številu. Mnogi so nosili transparente z izpisanimi dobrodošlicami predsedniku Titu in pozdravi prijateljstvu med tremi balkanskimi državami. Z vseh strani so stalno doneli kljci in se glasile pesmi: Beograjčani so imeli danes praznik, kajti v

Smoter našega sporazuma: ustvariti mirnejše ozračje v tem delu sveta

Intervju predsednika republike posebnemu dopisniku pariškega lista »Monde«

Tik pred odhodom iz Carigrada je predsednik Tito sprejel posebnega dopisnika pariškega časnika »Monde« g. Fontaina in mu odgovoril na nekaj vprašanj. Prvo vprašanje g. Fontaina se je glasilo:

»Gospod predsednik, kako bi povzeli za bralece »Monde« sadove Vašega potovanja v Turčijo?»

Odgovor predsednika: »Govorec na splošno o našem potovanju lahko rečem, da je bilo še boljše, kakor smo pričakovali. Stiki med Turčijo in Jugoslavijo so zelo tesni in naš sedanji pri-

hod in bivanje tu nam je pokazal, da ti stiki res slone na čvrstih temeljih. Naši nazori o mnogih vprašanjih so istovetni, zlasti o tistih, ki so v našo skupno korist.

Predvsem bi rad spregovoril nekaj besed o sprejemu, ki smo ga bili tu deležni. Sprejem tako pri vodilnih možeh kakor tudi

pri ljudstvu je prekosil vsa naša pričakovanja. To je napravilo na nas zelo globok vtis.

Naši razgovori so bili splošnega značaja. Izmenjali smo gledišča o raznih mednarodnih problemih, ki so dokaj zamotani, govorili pa smo tudi o našem načelnjem sodelovanju. Jekateri neurejeni vprašanja v naših odnosih, kakor je bilo vprašanje turške imovine v naši državi, smo uredili v obojestransko zadovoljstvo, tako da zdaj med našima dvema državama ni več problemov. Glede gospodarske izmenjave pa smo, kakor je bilo že objavljeno, dosegli zelo lepe uspehe. Obojestranska izmenjava je za prihodnje leto predvidena v višini 80 milijonov dolarjev.

Kar se tiče balkanskega sporazuma, smo prišli do prepričanja, da smo položili trdne temelje, na katerih bomo res lahko nadaljevali delo za krepitev in vsestransko poglobljanje sporazuma glede skupne obrambe in skupnih priprav za ohranitev neodvisnosti treh držav.

Sproženo je bilo vprašanje, ali bo že zdaj ustanovljena zveza z vseh treh držav. Prišli smo do skupnega mnenja, da ni razlogov, da je ne bi sklenili. Zadeva je povsem dozorela. Treba je samo še natančno določiti, kaj in kako bodo

trj vlade menile, da je treba to storiti. Ker se tiče to tuš tretjega partnerja, Grčije, je razumljivo, da tega nadaljnega koraka ne more biti brez njene popolnega sodelovanja.

Vprašanje: »Nedavno objavljene komunikne govori o vprašanju ugodne priložnosti. Ali se to nanaša na posvetovanje z Grčijo?»

Odgovor: »Tudi na to, ker bomo zadevo urejali v troje.«

Vprašanje: »Ali bi se lahko po Vašem obisku v Atenah pakt spremenil v zvezo?»

Odgovor: »Ce se bodo vse tri države strinjale s tem.«

Vprašanje: »Ali spada sem tudi ureditev tržaškega vprašanja?»

Odgovor: »Tržaško vprašanje ni v zvezi s tem.«

Vprašanje: »Kakšna je zveza med atlantskim paktom na eni ter ankerskim tristranskim sporazumom in turškopakistanskim na drugi strani.«

Odgovor: »Zveza je v tem, da sta dve členici tristranskega ankerskega sporazuma hkrati članici Atlantskega pakta. Kar se tiče Jugoslavije je neposredna zveza in sodelovanje podano zvezi s tem, da imamo sodelovanje državami, ki so članice atlantskega pakta.«

(Nadaljevanje na 2. strani)

Brzojavka Mihe Marinka

Po prihodu iz Splita v Knin je predsednik republike prejel naslednjo brzojavko predsednika ljudske skupščine Slovenije Mihe Marinka:

»Vaš obisk in bivanje v prijateljski republiki Turčiji smo spremljali z velikim zanimanjem in toplo željo za čim večji uspeh državnih razgovorov, ki ste jih vodili za napredek in uspeh naše socialistične domovine in v korist narodov Evrope in miru v svetu. V trenutku, ko po svoji vrnitvi stopate na domača tla. Vam pošiljam v svojem imenu in v imenu slovenskega naroda najiskrenejšo dobrodošlico in se vam zahvaljujem in želim nadaljnjih uspehov v razvoju mednarodnih odnosov socialistične Jugoslavije. Vašo pot in Vaše delo spremlja jugoslovansko ljudstvo z vso ljubeznijo tako kakor vsakokrat, ko ste s svojo genialno državniško in voditeljsko sposobnostjo odločno posegli v zgodovino v interesu naših narodov in miroljubnih sil v svetu.«

Po štirinajstih dneh spet v domovini

Na vsej poti je ljudstvo navdušeno pozdravljalo predsednika republike Tita

V sredo zjutraj ob osmi uri je bojna ladja »Galeb« v spremstvu rušilcev »Dumitorija«, »Učke«, »Biokova« in »Triglava« pristala v Splitu ob pomolu Proletarskih brigad, kjer je bila postrojena častna četa naše vojne mornarice. Ko je predsednik Tito med navdušenim pozdravljanjem množice stopil na pomol, mu je poveljnič Jugoslovanske vojne mornarice viceadmiral Mate Jerković raportiral. Poleg velike množice Splitčanov in prebivalcev okoliških krajev so predsednika Tita ob vrnitvi v domovino pozdravili predsednik sabora LR Hrvatske dr. Vladimir Bakarić, člani Izvršnega sveta Ivan Krajačić, član CK ZKJ in zvezni ljudski poslanec Vicko Krstulović, predsednik MLO Splita Ivo Senjanović in drugi.

Po pozdravnem govoru predsednika mestnega odbora SZDL Petra Alferevića se je predsednik Tito zahvalil za tople sprejem s krajšim govorom, v katerem je med drugim dejal:

»Odliči smo v prijateljsko Turčijo s prepričanjem, da bomo še bolj okrepili naše obrambne sile, da bi še bolj utrdili prijateljske odnose s prijateljsko Turčijo. Doživeli smo namreč ugodno presenečenje, saj je to, kar smo tamkaj videli, preselilo naša pričakovanja. Prišli smo v deželo, kjer nam je vse ljudstvo in ne le voditelji, pripravilo najtoplejši in najveličastnejši sprejem, kakršnega nismo še nikjer doživeli.«

Ko je predsednik Tito nato govoril o sprejemu, ki ga je bil

deležen on in njegovo spremstvo med obiskom v Turčiji, je nadaljeval: »Gledali so v nas predstavnike države mira, države, ki bi storila vse, kar je v njeni moči, da obrani svojo neodvisnost, da obrani mir. Nam se ni bilo težko tamkaj sporazumeti z vodilnimi državniki o vseh problemih mednarodne politike in glede odnosov med nami in njimi. Potemtakem smo uspeli, namreč uspešno, izpolniti svoje poslanstvo, ne glede na nasprotovanje vseh tistih, ki si sedaj na svetu ne žele konsolidacije, marveč iz svojih sebičnih koristi onemogočajo, da bi se ljudje zblížili in delali v miru in v medsebojnih prijateljskih odnosih.«

Predsednik Tito je nato poudaril, da se prav tako kakor pri nas tudi turški narod in njegovi državni trudi, da bi utrdili sodelovanje v gospodarskih, političnih in obrambnih vprašanjih, ter je nadaljeval: »V prijateljski Turčiji imamo močnejšo in edinstvenega zaveznika. Tamkaj imamo prijatelja, ki ne bo zaradi kakršnih koli spletk ali interesov omakeoval na poti, ki smo si jo začrtali.«

Svoj govor je predsednik Tito zaključil s besedami: »Tovariši in tovarišice, meščani Splita! Ze drugi vas ob prihodu iz tujine, ob zaključku izredno važnega poslanstva, ki krepki ugled naše države na svetu, pozdravljam vnovič in se vam najtopleje zahvaljujem za ta prisrčni sprejem.«

Ob vsej poti iz Splita do Za-

greba so na postajah, mimo katerih je vozil vlak, prebivalci pozdravljali predsednika Tita. Vse železniške postaje so bile okrašene s cvetjem in transparenti. V Kninu, kjer je predsednik pričakalo nad 2000 meščanov, je maršal Tito izstopil in si v spremstvu sekretarja za zunanje zadeve Koče Popovića, Vladimira Bakarića, Jožeta Vilfanca, Vicka Krstulovića in drugih ogledal mesto in znamenito kninsko trdnjavo. Ze pred odhodom v Turčijo je obljubil Knincanom, da se bo ob vrnitvi ustavil pri njih. Po kosilu, ki so mu ga priredili v Domu JLA kninske garnizije, so prebivalci kninskega okraja izročili predsedniku Titu razna darila, med njimi dve narodni noši in umetno izrezano pastirsko palico.

OD ZAGREBA DO BEOGRADA

Beograd, 22. apr. (Tanjug) Vso pot od Zagreba do Beograda so bile postaje, skozi katere je vozil vlak predsednika republike Josipa Broza Tita, okrašene s cvetjem in zastavami in polne ljudstva, ki je povsod najtopleje pozdravljalo predsednika republike in izražalo veselje nad uspešno opravljenim delom v prijateljski in zavezniški Turčiji. Vlak se ni ustavljal na vsaki postaji, ljudstvo pa je povsod z vzklikanjem po-

zdravljalo predsednikov vlak. Predsednik je odzdravljal z vlaka in se zahvaljeval za izraze ljubezni ter razumevanja za njegovo državniško mislijo.

Z zmanjšano hitrostjo je vozil vlak skozi postaje Dugo Selo, Kutino in druge. Na peronih so tisoči državljanov z zastavami in cvetjem, gasilske godbe igrajo in zvoki glasbe se prepletajo z viharim vzklikanjem in pozdravi predsedniku Titu. Otroci obšipavajo vlak s cvetjem, odrasli mahajo in pozdravljajo predsednika, ki odzdravlja skozi odprto okno.

V Novski je vlak postal nekaj minut. Nekaj pionir s kito cvetja izreče pozdravni govor Titu, živahno in sproščeno. Predsednik mu pravi: »Saj si imel kar cel politični govor! Medtem ko se je predsednik razgovarjal z zastopniki ljudstva, je triletna deklica stiskala v dvignjeni roki par hiacint in potrpežljivo čakala. Na zahtevo predsednika so jo dvignili do okna in predsednik je vzjel cvetje od nje, jo pobožal in se ji smehljaje zahvaljeval. Vsa srečna je punčka nato odšla med ostale otroke in skupno z njimi pozdravljala Tita.

V Slavonskem Brodu je bil sprejem posebno slavnosten. Tovarišica, ki je pozdravila predsednika, je pripomnila: »Tovariši Tito ima besedo! Predsednik se je zasmel in vzjel mikrofon, ki so mu ga

dali, se s par besedami zahvalil za sprejem ter poudaril pomen potovanja v prijateljsko Turčijo za ohranitev mira v svetu in za Balkan.

Vlak se je že pomikal, ko so tri učence 4. razreda osemletne šole iz Broda prihiteli in izročili predsedniku piščico in šopek. Predsednik je z vlaka pozdravljaj ljudstvo, ko pa je vlak vozil mimo skupine pionirjev, ki so ga pozdravljali, jim je predsednik vzkliknil: »Zdravo, pionirji!«

V Vinokovih in Sremski Mitrovici se je tudi ustavil vlak. Tudi tu ni bilo ne konca ne kraja veselju in navdušenju ljudstva. Ko je vlak vozil iz postaje, so učenci in učenke zasuli predsednika Tita s cvetjem.

Atenski časopisi o intervjuju

Atene, 22. aprila. (Tanjug) Vsi atenski časopisi so objavili danes skoraj v celoti intervju, ki ga je dal predsednik republike Tito političnemu uredniku pariškega časopisa »Monde«. Časopisi v naslovih navajajo maršalove besede, da trojna balkanska zveza ne more biti sklenjena brez soglasja Grčije, in izražajo mnenje, da bo ugoden trenutek za sklenitev zveze po obisku predsednika republike v Atenah.

Atenski časopisi omenjajo besede predsednika republike, da ni neresenih vprašanj med Jugoslavijo in Turčijo in da so bili v gospodarski zamenjavi med obema državama doseženi veliki uspehi. Pozornost časopisov je pritegnila tudi izjava maršala Tita, da ni nobene ovire za urednitve trojne zveze, čeprav sta Turčija in Grčija hkrati članici Atlantskega pakta, Jugoslavija pa ni.

Na koncu časopis z zadovoljstvom omenjajo, da je bil Split okrašen z jugoslovanskimi, grškimi in turškimi državnimi zastavami.

Predavanje dr. Marjana Breclja v Trstu

Trst, 22. aprila. (Tanjug) Podpredsednik izvršnega sveta Ljudske skupščine LR Slovenije dr. Marjan Breclj je imel sinoči v Trstu predavanje »Razvoj gospodarstva v Jugoslaviji s posebnim oziranjem na Slovenijo«. Za predavanje, ki ga je organizirala tržaška »Narodna in študijska knjižnica«, je bilo v Trstu veliko zanimanja. Gregorčičeva dvorana v prostorih Slovensko-hrvatske prosvetne zveze je bila polna poslušalcev, ki so toplo pozdravljali poudarke predavatelja.

Fedor Gradišnik - predsednik celjske mestne občine

Celje, 22. aprila. Popoldne se je pod vodstvom bivšega predsednika mestnega ljudskega odbora in novo izvoljenega predsednika okrajnega ljudskega odbora v Celju Rika Jermana začela prva seja ljudskega odbora celjske mestne občine. Potem, ko je tov. Jerman opozoril ljudske odbornike na neizvršene sklepe in naloge za bodoče delo, se je tudi zahvalil za dosedanje pomoč. Ker je bil tov. Jerman pred kratkim izvoljen za predsednika okrajnega ljudskega odbora v Celju, so ga ljudski odborniki razrešili dolžnosti, ki jo je v ponos Celja opravljal od avgusta 1950.

Na predlog komisije za volitve in imenovanja je bil nato za novega predsednika ljudskega odbora celjske mestne občine izvoljen dosedanji podpredsednik mestnega ljudskega odbora Fedor Gradišnik, za podpredsednika pa dr. Janez Lovšin. Ljudski odborniki so nato izvolili še predsednike in članke svetov. Tako bo svet za gospodarstvo in komunalne zadeve vodil Ivan Uranjek, svet za prosveto in kulturo Jože Kotnik, a svet za zdravstvo in socialno politiko Janez Trofenik. Po izvolitvi nekaterih odbornikov komisiji so ljudski odborniki pripravili komisiji za prodajo stanovanjskih hiš splošnega ljudskega premoženja, naj pri sklepanju prodajnih pogodb upoštevajo prednost delavcev in nameščencev s področja mesta Celja in tovaršne, ki so sodelovali v NOB.

M. B.

Mestna konferenca ZKS na Jesenicah

Jesenice, 22. apr. Konferenca mestnega komiteja ZKS, ki se je začela popoldne, sta prisostvovala razen delegatov tudi France Perovšek, zvezni poslanec okraja Radovljica, in sekretar okrajnega komiteja ZKS Radovljica Mirko Zlatnar.

Po izvolitvi delovnega predsedstva in komisij je sledilo obširno poročilo mestnega komiteja ZKS na Jesenicah. Poročal je sekretar Frane Arh. V začetku je analiziral politične dogodke in spremembe v času od zadnje konference do sedaj. Zelo podrobno je razdeljal politični položaj in probleme ter poudaril, da so delovni ljudje v osnovnih vprašanjih zavestno zastopali socialistična stališča, kar dokazuje tudi dosedajni uspeh. Vse te uspehe pa hrome ne-socialistični pojavi, naperjeni proti ideji komun, ki se izražajo na najrazličnejše načine. Ker je komitej ZKS v začetku leta posvečal pre malo pozornosti tem pojavom in jih ni analiziral niti ni zavzel odločnejšega stališča, je nujno, da izreče o tem svojo besedo konferenca. Referent je prikazal ugoden gospodarski položaj Zelezarne Jesenice, kjer se ustvarja 88% vsega družbenega proizvoda v okraju Radovljica. Izdelki Zelezarne so tako iskani, da imajo Jeseničani monopolni položaj v gospodarstvu, Jeseničani pa pozbajljajo, da so prišli do tega položaja le zaradi graditve socializma v vsej Jugoslaviji in da to ni izključno zaslug Zelezarne Jesenice. Tudi s pojmi o družbeni lastni niso razčistili in tako gledajo na gospodarstvo z lokalnimi in ozkimi interesi. Porajajo se apetiti po prekomernih dobičkih, oblastnosti in samovolji.

Razumljivo je, da si žele izboljšati življenjsko raven, vprašanje pa je, če to lahko izvajajo na podlagi možnosti in kompetenc Jesenic. Če ni tako mislili, bi postali nekakšna posebnost v okviru vse skupnosti in bi popustili njihovi naperi za graditev socializma. Vse preradi poudarjajo izrazite jeseniške interese in to počasi pronicajo od zgoraj navzdol med delavce, ko pa prispevajo svoj delež še razni malomeščanski socialdemokrati in klerikalni elementi, se začne zmeda.

Jutri bo konferenca nadaljevala z delom. M.

DEVIZNI TEČAJI

Na dev. obračunskem mestu v Ljubljani so bili 21. aprila zaključeni naslednji tečaji:

USA dolar 330.50 (320.03, 329.63, 176.64); angl. funt 2.300. (2.305.42, 2.365.57, 181.62); D.M. 17.200. (17.125.23, 17.176.57, 140.47); belg. frank (2.239.25, 2.259.00, 275.00); franc. frank (276.21, 249.37, 199.93); švic. frank 17.135. (17.133.70, 17.118.51, 149.40); ital. lira 120. (119.23, 121.07, 152.23); Lit STO (114.17, 112.15, 133.65); holand. forint (19.840.40, 20.000.00, 153.39); šved. kr. 16.250. (16.300, 15.224.17, 162.70); egip. funt (1.900.00, 1.920.00, 109.93); obrab. dolar Avstr. (799.04, 801.90, 167.30); obrab. dolar Danska (664.00, 644.00, 121.33); obrab. dolar Grčija (701.65, 702.92, 134.30); obrab. dolar Turčija 592. (599.55, 596.53, 96.94); obrab. dolar Brazil. (623.50, 623.00, 107.67).

Opombe: Stevilke v oklepaju pomenijo: 1. prehodni srednji tečaj FLR, 2. srednji tečaj FLR, 3. ažio %; črtica za označbo devize pomeni, da v tej devizi ni bilo zaključkov v Ljubljani.

Situacija: Prometa cca 33.5 milijonov, večji zaključki v turških obračunskih dolarjih in angleških funtih. Neprodanih je ostalo 4.5 milijonov francoskih frankov pri limitu din 276.00 in 6.993.00 finskih obrab. dolarjev pri limitu din 585.00.

Na današnjem sestanku je bilo veliko povpraševanja po ameriških dolarjih, francoskih funtih, nizozemskih forinhtih in eg. funtih. Tečaj se nadalje rahlo popušča, občutno je padel turški obračunski dolar, katerega je zadnje čase velika ponudba na vseh obračunskih mestih in državah.

VREME

NAPOVED ZA PETER

Pretežno lepo vreme s spremenljivo oblačnostjo. Zjutraj po kotlinskih megli. Temperatura ponoči od 8 C, podnevi med 14 in 17 C. Se nevarnost slane.

»PRIVREDNI PREGLED«

v današnji številki prinaša:

- BALKANSKO EKONOMSKO SODELOVANJE IN EVROPA
- KDO NAJ IZVAŽA KORUZO
- AMORTIZACIJA V SEZONSKIH GOSTINSKIH PODJETJIH
- INVESTICIJSKI KREDITI IN PROIZVODNJA OPREME
- ZAKAJ NASA ŽIVINOREJA NAZADUJE
- ZAKAJ SE TEČAJI DEVIZ STALNO DVIGAJO
- UPORABA NOVIH GOSPODARSKIH PREDPISOV - vprašanje in odgovori
- KOMERCIJALNA KNJIGOVODSKA IN FINANČNA PRAKSA - stroški proizvodnje industrijskega podjetja

Na 6. strani prinaša »Privredni pregled« načrt pravilnika o strokovnih izpiti v trgovini, ki se s tem daje v javno diskusijo.

Poleg tega objavlja »Privredni pregled« v današnji številki komentar o trzišču industrijskega blaga v prvem četrtletju, za tem vesti, pregled cen na notranjih in tujih trgih, pregled tečajev na deviznih obračunskih mestih itd.

»PRIVREDNI PREGLED« izhaja vsak ponedeljek in petek in se dobi pri prodajalcih časopisov po ceni 20 dinarjev.

M. P.

RAZGOVOR Z DOPIŠNIKOM „LE MONDA“

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vprašanje: »Tisk je pisal, da pomeni Vaš obisk v Ankari krono in končno potrditev, da je začela Jugoslavija sodelovati z Zahodom.«

Odgovor: »Naš prihod v Ankaru pomeni predvsem nadaljnjo poglobitev sodelovanja med Jugoslavijo in Turčijo, pa tudi Grčijo. Konec koncev pomeni to tudi okrepitev naših stikov z zahodnimi državami, toda to nima formalnega učinka, ker se Jugoslavija zaradi specifičnih razlogov, zaradi pogojev, v katerih živi, in zaradi potreb v sedanjem času ne namerava pridružiti atlantskemu paktu. To pa ne pomeni, da ne bi hotela sprejeti nekaterih obveznosti, izvirajočih iz tega posrednega sodelovanja.«

Vprašanje: »V kakšni zvezi je ta krepitev balkanskega sodelovanja s presojo mednarodnega položaja?«

Odgovor: »To sodelovanje je čisto obrambnega značaja in se tiče teh treh držav, ki se čutijo neposredno ogrožene. Za te ukrepe smo se odločili v fazi, ki je bila mnogo težavnejša kakor zdaj. Po berlinski konferenci namreč menimo, da je nastala sprememba v smislu odvratne vojne nevarnosti. Čeprav je za zdaj položaj nekoliko boljše, to ne pomeni, da bi si lahko dovolili, da ne bi storili potrebnih ukrepov za primer, če bi se položaj spet poslabšal, zlasti v tem delu Evrope, na Balkanu. Naš sporazum ni naperjen proti državam, ki nimajo agresivnih naklepov, marveč samo proti morebitnemu agresorju. Cilj našega sporazuma je ustvariti mirnejše vzdušje v tem delu sveta. To pa pomeni, da je važen prispevek k zboljšanju položaja, kajti trden sklep naših treh držav, da bodo branile sebe in svojo neodvisnost, pa naj se zgodi kar koli, zmanjšuje možnost morebitne agresije.«

Vprašanje: »Dovolite mi, da vas vprašam nekaj drugega. Ali mislite, da nam evolucija svetovnega položaja dovoljuje upati, da bodo v Zenevi urejena vprašanja, kakor je vprašanje Kitajske?«

Odgovor: »Upaj sem, čeprav ne posebno, da bodo tam urečeni nekaj malega. Mislim pa, da bo nekakšen uspeh že to, če se ta konferenca ne bo razbila, čeprav bi jo prekinili in pozneje nadaljevali. To sklepam iz tega, ker menim, da so udeleženci berlinske konference prišli do skupnega gledišča, da je treba takšno (Zenevsko) konferenco sklicati in da so vsi mislili, da bo na njej uređili vsaj nekatera vprašanja, da pa bo vsakakor kontinuiteta za nadaljnje razgovore. To pomeni prenesti boj za urejanje mednarodnih problemov na diplomatsko področje.«

Vprašanje: »Ali mislite, da lahko politika opomni Kitajske, politika, za katero se zavzema g. Foster Dulles, privede do uspeha v Zenevi?«

Odgovor: »Mislim, da do uspeha ne bo privedla.«

Vprašanje: »Se eno vprašanje. Kaj mislite o ponovni oborožitvi Nemčije?«

Odgovor: »Mi menimo, da je treba Nemčijo v sklopu evrop-

ske obrambne skupnosti na enakopravni podlagi z drugimi državami oborožiti, da bi ohranila svojo neodvisnost.«

Vprašanje: »Vi imate torej o EOS dobro mnenje?«

Odgovor: »Da, v določenem smislu zdaj bolj kakor še nedavno. Mi smatramo, da bi bila EOS koristna stvar. Je pa prihrdek, in sicer v tem, da imamo EOS za zdaj preozek, čisto vojaški značaj. Ta skupnost bi morala imeti širši značaj v smislu premagovanja določenih rasprostrtih med državami - članicami EOS. Drugače nima realne podlage.«

Vprašanje: »Ali bi hoteli izkoristiti to priložnost in povedati nekaj posebej bodi o jugoslovanski politiki, bodi o odnosih med Jugoslavijo in Francijo?«

Odgovor: »Jugoslovanska politika je usmerjena na sodelovanje in krepitev prijateljskih stikov in odnosov s Francijo. Mi si nenehoma prizadevamo hoditi po tej poti tako na gospodarskem, kakor tudi na političnem področju. Ne vaimo nobene ovire, da ti odnosi ne bi bili še boljše, kakor so zdaj.«

Vprašanje: »Ali ne vidite v sedanjem položaju nekakšne posebne perspektive jugoslovansko - francoske politike, n. pr. skupne akcije posebej na mednarodnem torišču?«

Odgovor: »Sodelovanje je možno. Toda kaksi posebni aranžmaji niso potrebni, ker delamo v okviru Zručenih narodov: tu mislim na mednarodne probleme. Kar pa se tiče odnosov med našima dvema državama, je Jugoslavija zmeraj pripravljena napraviti še korak naprej v smislu njihovega razvijanja.«

skupni seji odbora za socialno politiko in ljudsko zdravstvo zveznega zbora in odbora za vprašanja dela in socialnega zavarovanja zbora proizvajalcev končana razprava o načelnem stališču obeh odborov glede ureditve raznih zadev bolniškega zavarovanja, ki se je začela večeraj. Osnovani sta komisija, ki bo formulirala stališče odborov glede finansiranja socialnega zavarovanja in komisija, ki bo formulirala stališče glede raznih kategorij prebivalstva, ki doslej niso bile zajete v bolniškem zavarovanju. Ko bosta ti dve komisiji končali svoje delo, bo komisija strokovnjakov na podlagi njihovih zaključkov in dosedanjih razprav v odborih pripravila načrt zakona o bolniškem zavarovanju.

Oba odbora se bosta ponovno sestala okoli 7. maja, da v načelu in v podrobnosti razmotrila določbe načrta zakona o bolniškem zavarovanju.

Končana je načelna razprava o ureditvi bolniškega zavarovanja

Oba odbora se bosta ponovno sestala okoli 7. maja, da v načelu in v podrobnosti razmotrila določbe načrta zakona o bolniškem zavarovanju.

V večerajšnji razpravi o posameznih vprašanjih bolniškega zavarovanja je bilo največ govora o višini hranarine. Med anketno na terenu je bil sprejet predlog tez zveznega izvršnega sveta, da se za prvi mesec din bolezni plača 80 odstotkov hranarine, ostalo pa je odprto vprašanje, kakšna osnova naj se odredi za določanje tega odstotka, ali naj bi to bil povprečen zaslužek zavarovanca v zadnjih šestih ali treh mesecih ali pa tarifna postavka. Večina poslancev je bila mišljenja, da bi hranarino v prvih 30 dneh bolezni morali izplačevati v višini 80 odstotkov povprečnega mesečnega zaslužka v zadnjih treh mesecih, v času bolezni, ki bi trajala delj kakor mesec dni, pa bi hranarina znašala 100 odstotkov. Večina poslancev je bila tudi mnenja, da bi bolniškim samcem, ki imajo popolno oskrbo v zdravstvenih ustanovah, izplačevali 40 odstotkov hranarine, zavarovancem: z enim družinskim članom 75 odstotkov, z dvema članoma 90 odstotkov, zavarovancem stremi ali več člani družine pa 100 odstotna hranarina. Za prvih sedem dni bolezni bi stroške še nadalje nosilo podjetje.

Odbora sta zavzela stališče, da se izplačuje 100 odstotna hranarina zavarovancem, ki so tuberkulozni, porodnicam, za-

Zdravila na recepte naj ostanejo brezplačna

Skupščinska odbora sta večeraj popoldne sklenila, da se zdravila na recepte socialnega zavarovanja ne plačajo, kakor tudi, da se naj zposluje, da se bo cena kodalgina, aspirina in podobnih zdravil znižala. Glede ortopedskih pripomočkov predlaga odbor, naj se izdelajo standardi za vse ortopedske pripomočke ter sanitarne naprave, ki bi jih zavarovanci dobivali brezplačno.

Za zdravljenje v toplicah in klimatskih zdraviliščih je sklenjeno, naj se uvede režim, kakor v ostalih zdravstvenih ustanovah. Sklenjeno je tudi bilo, da se komisija ugotovi učinkovitost posameznih zdravil. Glede pogrebnine je bilo sklenjeno, da se v primeru smrti zavarovanca da njegovi družini ena mesečna plača ter povrnejo stroški pogreba, katere

plača republiški organ za socialno zavarovanje.

V današnji dopoldanski razpravi o organiziranju zdravstvene službe so ljudski poslanci posebej naglasili potrebo boljšega sodelovanja med zdravstvenimi ustanovami in zavodi socialnega zavarovanja. S tem v zvezi je bilo poudarjeno, da bi zavarovanci morali sodelovati v upravnih odborih zdravstvenih ustanov. Poverjenici zveznega izvršnega sveta Zdenko Has je dejal, da bi bilo najbolje, če bi se ob izdelavi zakona o bolniškem zavarovanju vnesla tudi določba o družbenem upravljanju zdravstvenih ustanov. Potrebno je tudi, da zavodi socialnega zavarovanja organizirajo kontrolo zavarovancev poleg patrolne službe zdravstvenih ustanov, ki bi zavarovancem s kontrolo zdravljenja in strokovnimi nasveti pomagala k čim hitrejši ozdravitvi.

O finansiranju socialnega zavarovanja

Zelo živahna razprava se je nato razvila o finansiranju socialnega zavarovanja, o stopnjah prispevka za socialno zavarovanje in o dopolnilnem prispevku. To je zelo zapletena zadeva zaradi različnih gospodarskih pogojev v posameznih krajih in raznih drugih činih. Nekateri kraji, n. pr. Jesenice, s svojo železarno lahko krijejo stroške socialnega zavarovanja, kar pa ni mogoče reči o raznih pasivnih krajih. Tudi vsa podjetja nimajo istih pogojev za delo in je odstotek obolenja njihovih zavarovancev zelo različen in sicer ne vedno v skladu s težino dela. Tako je bil v razpravi na primer naveden podatek, da je bil v tovarni plimolci, ki ima težke delovne pogoje, odstotek obolenj izpod 2 odstotka, v tovarni v Rušah, kjer so pogoji dela še težji, pa samo nekaj nad 2 odstotka. Na drugi strani pa je v tovari kmetijskih strojev v Mariboru, kjer je delo lažje kakor pa v prej omenje-

nih tovarnah, odstotek obolenj znašal okoli 10 odstotkov. V razpravi je bilo zato poudarjeno, da je treba delovne kolektive ekonomsko zainteresirati za zmanjšanje odstotka obolenj.

Prav tako je bilo tudi predlagano, naj se ukline uvozni faktor za zaščitna sredstva pri delu, da bi jih delovni kolektivi lažje nabavljali. Na koncu razprave je bila izbrana štiričlanska komisija, ki bo izdelala predpise o finansiranju socialnega zavarovanja.

Razširitev bolniškega zavarovanja

Tudi razprava o vključitvi posameznih novih kategorij prebivalstva v bolniško zavarovanje je bila zelo živahna. Sedaj na primer ne uživajo bolniškega zavarovanja tisti študenti, katerih starši niso aktivni zavarovanci, invalidi ali upokojenci, odnosno študentje, ki ne dobivajo stipendij. Okoli 30 odstotkov študentov je sedaj izven bolniškega zavarovanja. To vprašanje je treba nujno urediti. Praktično sedaj visokoletni, ki niso zavarovani, vsekakor uživajo zdravniško pomoč in sicer »ilegalno«, kakor je predstavnik visokoletnec povedal ljudskemu poslancu Kemalu Seftulu. Odbor je sklenil, da morajo biti vsi študentje obvezno zavarovani za primer bolezni, in da naj študenti, katerih starši so premožni, sami plačajo določen prispevek za bolniško zavarovanje. Odbor je zavzel nadalje stališče tudi glede bolniškega zavarovanja učencev strokovnih šol, sezonskih delavcev v tako imenovanih mrtvi sezoni, oseb, ki se bavijo z domačo obrtjo, udeležencem na javnih delih itd. Načelno stališče obeh odborov o tem bo izoblikovala posebna komisija.

Na koncu današnje seje je tov. Lidija Sentjurčeva, ki je predsedovala skupni seji obeh odborov, pozvala ljudske poslance, člane odborov, naj še na terenu poudarjajo razna vprašanja in o svojih ugotovitvah obvestijo odbor.

Sestanek atlantskega pakta

Predstavniki 14 držav članic Severnoatlantskega pakta so se zbrali v Parizu, kjer se bo danes začel sestanek, ki pa predvidoma ne bo trajal dlje kot do sobote zjutraj.

Pomena tega sestanka ni podcenjevati. Ta sestanek je namreč nekakšna priprava za »azijsko konferenco« v Zenevi, katere se bo udeležilo 9 članic Atlantskega pakta, med njimi seveda vse tri zahodne velesile — ZDA, Velika Britanija in Francija.

Pariški sestanek naj bi »okladil« pogled vlad glede »skupnega nastopa«, ki ga propagira ameriški zunanji minister nasproti sovjetski in kitajski delegaciji v Zenevi. Poleg tega pa je vsakekor važno tudi soglasje glede odgovora, ki ga bodo poslali v Moskvo: gre za odgovor na nedavno ponudbo sovjetske vlade, da bi vstopila v Atlantski pakt.

Kakor je bil ta predlog svojevrstna senzacija in obnem zvitja propagandna poteza, tako je že od vsega začetka bilo jasno, da odgovor na to ponudbo v sedanjih situaciji ne more biti drugačen kot — odklonilen. Gre pa sedaj za formulacijo, za besede, s katerimi bodo zavezniški diplomati zavrnili ta moskovski diplomatski trik. Vse kaže, da bo ta odgovor odposlan Moskvi že pred začetkom ženevske konference in da bo njegova vsebina bržkone tudi predmet »priprav« za to konferenco.

Atlantski zavezniški bodo verjetno razpravljali tudi o sami ženevski konferenci, predvsem s stališča, kakšni predlogi lahko pridejo na dan v Zenevi, kakšno naj bo »enotno stališče« zavezniških predstavnikov do vzrobnih predlogov in napovedi, kako naj reagirajo, če bo ženevska konferenca začela v slepo ulico.

Atlantske države naj bi pač zavzele »skupno« stališče do teh vsehkor važnih vprašanj, kakor je tudi očitno, da bo razprava tekla še o vprašanju organizacije evropske obrambne skupnosti kot najučinkovitejšega odgovora na sovjetske diplomatsko-politične poteze bodisi v Evropi ali pa v Aziji.

To bi naj bila glavna vprašanja. Pri »stranskih vprašanjih« pa napovedujejo iz Rima novo demaršo, uperjeno zoper Jugoslavijo. Italijanskim politikom gre zlasti na živce povezava balkanskih držav in načrt o ustanovitvi vojaške zveze na Balkanu. Italijani — jasno — protestirajo, dvigajo občinski hrup in ves balkanski obrambni sistem spravljajo v zvezo s — Trstom. Italijanski zunanji minister Piccioni, ki bo zastopal Italijo v Parizu, je znan po svojih protijugoslovanskih izpadih in zvezi s tržaškimi vprašanji, se baje pripravila na »nastop«, s katerim naj bi iztisnil od atlantskih zavezniških kakšno »drobtinico« še za Italijane.

Kdo ve, če bodo na kratkem pariškem sestanku imeli dovolj časa poslušati že običajne »pritožbe« vinskih emisarjev in njihove že preveč vsakdanje izsiljalne metode ...

Južnokorejski veleposlanik o ženevski konferenci

Washington, 22. apr. (AFP) Južnokorejski veleposlanik v Washingtonu je izjavil, da je dobil od ameriške vlade »zanesljiva zagotovila«, da bo ameriška delegacija zapustila ženevske konferenco, če na njej ne bodo dosegli stvarnih uspehov. Južnokorejski veleposlanik je dejal, da je po njegovem mnenju glavni namen ženevske konference doseči pravični in trajni mir na Koreji in v Indokinii, in da nasprotna stran ne želi miru.

Posledica afere Petrova

Odpoklic sovjetskih diplomatov iz Avstralije

Canberra, 22. aprila (AP). Vlada se je zvedela, da sovjetska diplomacija, po vsem sodeč, sistematično zamenjuje vse člane svojega veleposlaništva v Canberri, ki so bili v stikih s bivšim tretjim sekretarjem veleposlaništva in sedem obveščevalne službe Vladimirom Petrovom. Poleg atakeja Platkajsa in dopisnika TASS Viktorja Antonova se baje tudi tri trgovski ataše Kovaljev pripravila za skorajšnji odhod iz Avstralije. Od višjih uslužbencev veleposlaništva, ki so živeli dlje časa v Canberri med službovanjem Petrova, bo ostal samo tiskovni ataše Harokov. Računajo pa, da bo tudi on v kratkem odpoklican.

Po obvestilih iz Canberre je dopisnik TASS Antonov izginil skupno s svojo ženo iz stanovanja v Sydneyu, ki so ga imeli za središče delovanja sovjetskega veleposlaništva. Računajo, da sta se Antonov in njegova žena preselila v sovjetsko veleposlaništvo in da bosta ostala tam.

»Daily Herald« o Bevanu

London, 22. aprila. (Tanjug) Odgovarjajoč na glasove o razcepju v laburistični stranki, odkar je Bevan izstopil iz »vlade v senc«, piše laburistični »Daily Herald« danes v uvodniku, da stranka ne grozi razcep. Tudi v konservativni stranki so glede mnogih vprašanj različnega mnenja. »Bevan s svojo kritiko teka za vzom, ni se pa obrnil v nasprotno smer,« zaključuje časopis.

Italijanski gospodarstveniki želijo boljše stike z Jugoslavijo

Med razgovori z našimi gospodarstveniki so ponovno naglašali velike možnosti boljše blagovne izmenjave, ki so jih zlasti lani ovirali ukrepi italijanske vlade

Beograd, 22. aprila. (Jugopres). »Italijanski gospodarstveniki se zelo zanimajo za večjo blagovno izmenjavo med Jugoslavijo in Italijo in po razgovorih, ki so bili zaradi tega že nekajkrat, se dobi vtis, da so italijanski gospodarstveniki tudi prepričani o možnosti povečanja blagovne izmenjave.« Tako je izjavil sodrujniku Jugopresa generalni sekretar Zvezne invdustrijske zbornice ing. Zvonko Morič, ki je vodil jugoslovansko gospodarsko delegacijo na milanski sejem.

Ko je govoril o stagnaciji v Nova krivica tržaškemu delavstvu

Trst, 22. apr. Kot je znano, so predstavniki kominformovskih Enotnih sindikatov in krščansko demokratske Delavske zbornice podpisali z direktijo tržaških ladjedelnic sporazum o suspenziji več kot 1000 ladjedelniških delavcev. Na zahtevo ladjedelniških delavcev je bilo kominformovsko vodstvo Enotnih sindikatov prisiljeno preklicati podpis, sporazum pa je obsojilo z referendumom več kot 70% delavcev. Pred kratkim so na uradu za delo pri ZVU zahtevali, naj bi ponovno razpravljali o sporazumu ter upoštevali voljo delavcev. Urad za delo pa je odgovoril negativno s trditvijo, da je sporazum veljaven. S tem je ZVU naredila novo težko krivico tržaškemu delavstvu. S. L.

Seminar evropskih sanitarnih inženirjev

Opatija, 22. aprila. (Tanjug). V Opatiji se je danes začel 4. seminar evropskih sanitarnih inženirjev.

Nova razlástitev slovenskih zemljišč okoli Trsta

Beograd, 22. apr. (Jugopres). Po vesteh iz Trsta se bodo začeli v coni A STO nove razlastitve slovenskih zemljišč. Angloameriška vojaška uprava cone A je namreč odobrila te dni podjetju SELVEG graditve daljnovidna od Zavelj do vasi Makovlje. Zaradi te odobritve bodo kmalu razlastili zemljišča slovenskih kmetov na tem področju, kar bo pač nadaljevanje sistematičnega raznarodovanja. Slovenci niso nasprotniki tehničnega napredka, protestirajo pa proti praksi, da je vsaka ekspropriacija namenjena predvsem naseljevanju Italijanov v slovenskih krajih. Italijanski funkcionarji pri anglo-ameriški vojaški upravi hočejo na vsak način prisiliti slovenski živelj k izselitvi. Podjetje SELVEG je italijansko podjetje ter bo dovoljenje, ki ga je dobilo, izkoristilo za nove naselitve Italijanov v slovenskih krajih.

Dulles pri Bidaultu

Pariz, 22. apr. (AFP) Francoski minister za zunanje zadeve Georges Bidault je spregel danes dopoldne v Quai d'Orsayu ameriškega ministra za zunanje zadeve Johna Fosterja Dullesa, ki ga je spremljal ameriški veleposlanik v Franciji Douglas Dillon.

zunanji trgovini med Jugoslavijo in Italijo v letu 1953, je ing. Morič naglasil, da je stagnacija posledica italijanske omejitve pri uvozu živine iz Jugoslavije in tudi ukinitve raznih uvoznih dovoljenj za razno drugo jugoslovansko blago med lanskim letom. To je vplivalo, je dejal ing. Morič, tudi na zmanjšanje italijanskega izvoza v Jugoslavijo, zlasti kar se tiče izdelkov kovinske predelovalne industrije, kajti vrednost izvoza teh izdelkov v Jugoslavijo je znašala 1952. leta 12 milijard, lani pa samo 7 milijard lir.

Ing. Morič je nadalje naglasil, da se nadaljujejo prizadevanja za večjo blagovno izmenjavo med obema državama, zlasti pa za povečanje izvoza iz Jugoslavije. V Jugoslaviji ni nobenih omejitev dovoljenj za uvoz in izvoz in jugoslovanski zunanjetrgovinski sistem omogoča svobodno iniciativo vsem podjetjem pri prometu z inozemstvom. V zbornici za trgovino, industrijo in kmetijstvo v Milanu je bil sestanek med jugoslovansko delegacijo in italijanskimi gospodarstveniki, ki so se ga udeležili predstavniki mnogih italijanskih zbornic. Na tem sestanku je bilo sklenjeno, da bo italijanska delegacija predstavnikov trgovine in industrije obiskala Jugoslavijo kot gost jugoslovanske zvezne zunanjetrgovinske zbornice. »Memor.« je delal ing. Morič, »da je čim tesnejši stik

inženirjev, ki ga prireja skupno z regionalnim evropskim uradom in Rockefellerjevo ustanovo zvezni izvršni svet. Seminar je začel član izvršnega sveta Moma Marković. Poleg 60 delegatov iz 21 evropskih držav sodelujeta na seminarju tudi dr. Voja Djukanović sekretar komisije za sodelovanje z mednarodno zdravstveno organizacijo in ravnatelj evropske organizacije dr. Beg. V Opatijo sta pripela tudi dva ameriška strokovnjaka, ki bosta imela na seminarju predavanje.

Seminar bo trajal 7 dni v Opatiji in 2 dni v Zagrebu. Razpravljali bodo o čiščenju pitne in rečne vode, vplivu vode na življenje rib in kmetijsko proizvodnjo. Komisija za sodelovanje z mednarodno zdravstveno organizacijo je več našim strokovnjakom omogočila sodelovanje na tem seminarju.

New Delhi, 22. aprila. (Tanjug)

Po vesteh, ki so jih dobili burmanski krogi iz Ranguna, je sestanek biroja azijske socialistične konference preložen na 23. maj. Sestanek bo verjetno v Burmi, kraj pa še ni določen.

ZDA opustile zamisel o »omejeni udeležbi«

— Sporazum med vietnamsko in francosko delegacijo — Težak položaj branilcev oblegane trdnjave — Opozorilo iz Pnom Penha

bo odločilna. Iz poučenih virov sporočajo, da bodo z izjavo obvestili javnost o sklenitvi dveh sporazumov: o neodvisnosti Vietnamu in združitvi Vietnamu s Francijo. Sporazuma pa bosta podpisana šele pozneje, verjetno po začetku ženevske konference, ker bo treba rešiti še nekatera vprašanja, ki sodijo v pristojnost komisije strokovnjakov.

Paris, 22. aprila. (AFP). Kakor se je zvedelo v francoskih diplomatskih krogih, sta se vietnamska in francoska delegacija v načelu sporazumeli glede predloga o objavi skupne izjave o korakih za sklenitev pogodbe o neodvisnosti in združitvi obeh držav. Računajo, da bo deklaracija podpisana na današnji popoldanski seji političnega odbora francosko-vietnamske konference, za katero računajo, da

med jugoslovanskimi in italijanskimi gospodarstveniki važen pogoj za normalizacijo gospodarskih zvez in povečanje blagovnih izmenjav. Prvi korak v tem pogledu sta obisk jugoslovanske gospodarske delegacije na milanskem sejmu in napovedani obisk italijanskih gospodarstvenikov v Jugoslaviji.

Komemoracija v Trstu

Trst, 22. apr. V spomin 10. obletnice žrtve naci-fašizma, ki so padle kot talci v ulici Ghega v Trstu, je bila danes zvečer v ulici Montecchi komemoracija, na kateri sta govorila podpredsednik OF dr. Jože Dekleva in bivši poveljnik v NOB Evgenio Lavrenti. Govorila sta o profitašistični borbi tržaškega ljudstva tero žrtvah v ulici Ghega, ki so padle kot fašistični borci Slovenci in Italijani. To je bil eden najgroznejših zločinov naci-fašističnih okupatorjev, s katerim so hoteli zlomiti odpor demokratičnega prebivalstva v borbi za svobodo.

S. L.

RAZKROJ V KRŠČANSKO-DEMOKRATSKI STRANKI

Odgovor levice na Pellovo akcijo

Rim, 22. aprila. (Tanjug). Zastopnik levice v krščansko demokratski stranki in predsednik skupščine Gronchi je dal danes milanski reviji »Epoca« intervju, v katerem ponovno zahteva, naj se krščansko demokratska stranka in vlada usmerita na levo ter predlaga vzemo med krščanskimi demokrati in Nennijev socialistično stranko.

Gronchi je zdi nemestno, da bi od Nennija zahtevali, naj pretrga s KP Italijo preden bo sklenil zvezo s krščanskimi demokrati. Dejstva, ne pa takšna razčistevanja morajo po mnenju Gronchija dokazati demokratično lojalnost Nennija. Ta dejstva pa je mogoče preizkusiti samo v stvarnem sodelovanju znotraj zveze.

Govoreč o notranjem položaju v krščanski demokratski stranki je Gronchi izrazil mnenje, da politično stališče raznih strankinih struj izpodkopava enotnost krščanski demokratov. Dejal je, da je enotnost stranke zrahljana zaradi notranjih sporov, ki zelo pogosto dobivajo osebn značaja. Ega

Zeneva, 22. aprila. (Reuter). — Trgovinski strokovnjaki evropskih držav so danes končali splošno razpravljanje o trgovini med Vzhodom in Zahodom v minulem letu. Jutri bodo obravnavali 2. točko dnevnega reda — zamenjavo informacij o posebnih vrstah in količinah blaga, ki ga bodo njihove države prodajale in kupovale v letu 1955 razen blaga, ki je že vključeno v veljavne sporazume ali sporazume, o katerih se sedaj pogajajo. S tem bo končano sedanje plenarno zasedanje, delegacije pa se bodo natr razdelile v skupine, v katerih bodo nadrobno proučile trgovinske ponudbe in povpraševanja.

Usoda Dien Bien Fuja zapečaten?

New York, 22. aprila. (Tanjug). V Washingtonu sodijo, da je usoda Dien Bien Fuja zapečaten navzlic zračnemu mostu. Obveščeni krogi sporočajo, da sta ameriški ministarstvo za zunanje zadeve in Pentagon opustila prvotno zamisel o »omejeni udeležbi« ameriških sil v bitki za to francosko oporišče, in sicer iz naslednjih vzrokov: 1. ker kongres še vedno nasprotuje takemu koraku ZDA, 2. ker je Pentagon prišel do prepričanja, da bi bila sedaj taka omejena pomoč neučinkovita in da tudi najboljše opremljene čete ne bi moge vplivati na izid bitke.

Italijanski intrige proti balkanski zvezi

London, 22. aprila. (Tanjug) V pristojnih britanskih krogih potrjujejo, da je italijanska vlada vložila demaršo pri državah članicah Atlantskega pakta in izrazil obžalovanje glede na napovedano balkansko zvezo. V britanskem zunanjem ministarstvu ne potrjujejo pa tudi ne zanikajo možnosti, da bo italijanski zastopnik jutri na sestanku sveta ministrov Atlantskega pakta v Parizu sprožil vprašanje udeležbe Grdije in Turčije, članice Atlantskega pakta, v vizijski zvezi z Jugoslavijo.

BRUSELJ, 22. aprila (r). Vodstvo belgijske socialistične stranke je z veliko večino odobrilo sestavo socialistično-liberalne vlade. Vlada pod ministrskim predsednikom Van Akrom bo sestavljena verjetno še noč. Zunanje ministarstvo bo prevzel Spak.

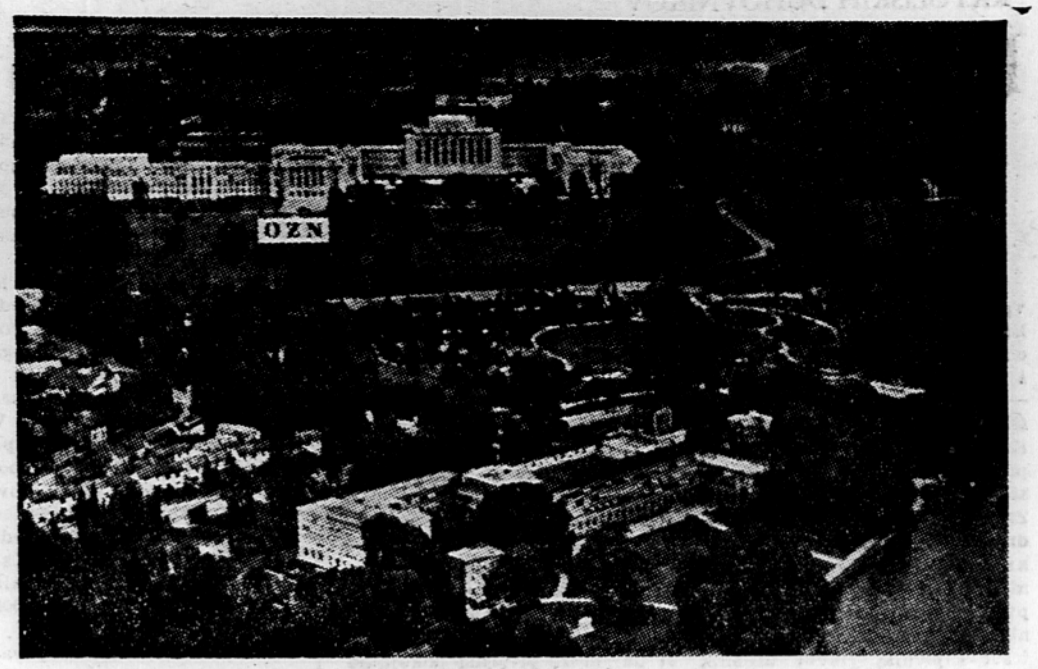
Belrutu so nenadoma izjavili, da želijo ostati v mestu in so se podal v sovjetsko poslanstvo.

BONN, 22. aprila (r). Zastopnik visoke komisije ZDA v Nemčiji je sporočil na tiskovni konferenci, da se je ameriškim oblastem predal kapetan tajne sovjetske policije NKVD Hoklov z dvema vzhodnonemškima agentoma. Vsi trije so imeli nalogo, da ubijejo v Frankfurtu nekega vodilnega člana ruske emigrantske organizacije. Hoklov je prjel navodila za izvršitev umora v Moskvi. Hoklov je baje podal tudi potrebne informacije o organizaciji sovjetske tajne službe in tudi o umoru Frockega.

PARIZ, 22. aprila (r). Zunanji ministri zahodnih velesil, Dulles, Eden in Bidault so imeli popoldne prvi pripravljani razgovor glede konference v Zenevi. »Za zvečer pričakujejo« v Parizu tudi avstralskega zunanjega ministra Caseyja, ki se bo deloma udeležil razgovorov.

BEIRUT, 22. aprila (r). Semkal so z letalom prispeli trije uradniki sovjetske veleposlaništva v Avstraliji, ki so spremljali ženo pobeglega diplomata Petrova. V

NOVICE V SLIKI

V dobro obveščeni pariški krogi se sprašujejo, če se bo ženevska konferenca sploh lahko začela prihodnji ponedeljek, kakor je bilo določeno. Tri dni pred napovedanim začetkom konference so neresena še mnoga važna vprašanja. Ni bila še določena ura za začetek prve seje in tudi še ni znano, če se bodo prve seje udeležili samo zunanji ministri štirih velesil ali pa bo plenarna seja o korejskem vprašanju. Nerazčisteno je tudi vprašanje glavnega tajnika Konference, ker Sovjetska zveza in Kitajska na predlog se nista odgovorili. Tehnične priprave so nekoliko bolj urejene. Znano je približno število posameznih delegacij, in sicer bo delegacija ZDA štela okrog 60 ljudi, Anglije prav toliko, Francije 30 do 40, Sovjetske zveze 120 in Kitajske 200. Sovjetska delegacija bo stanovala v vili »Les Chateilloses«, Cu En Laj z ožjim spremstvom pa v vili »Chat eau Salomonovitchs«. Ameriški delegati bodo stanovali v hotelu »Du Rhone«, angleški pa v gradu Vrenn. Ni pa še znano, kje bosta stanovali obe korejski delegaciji. Na stiki palača bivšega Društva narodov, v Zenevi, kjer se bo vršila konferenca.)

Pomaranče

Pomaranče sicer ne sodijo o zunanjo politiko, toda tokrat gre za posebno vrsto pomaranč, ki pa imajo kar precej zveze z zunanjo politiko neke določene države. Njihova posebnost je v embalaži. Običajno je na papirju, v katerega so pomaranče zavile, natisnato naslovno izročeno podjetje ali pa označena kakost. Na celoskem trgu in o trzovinih za sadje pa so se te dni pojavile pomaranče italijanskega izvoznega podjetja »Frattelli di Lenardoc«. Na ovojnem papirju teh pomaranč je tiskar zemljovid, na katerem je kot italijansko ozemlje označena vsa Istra in Slovensko Primorje, dalmatinska obala in Crna gora. kakor tudi francoski otok Korzika. Čez zemljovid pa je odčitljiva fašistična parola »Sempre avanti (Vedno naprej)«.

Zelo domimo, da gre pri tem za podobno »neznanje« kakor pri nekaterih italijanskih ministrstvih, ki se vedno pobližno uradno dopisje podrejenim uradom (ki jih že davno ni neč) o raznih krajih Istra in Primorske, ali pa kakor je bil primer s prosvetnim ministrstvom, ki je med razpoložljiva učiteljska mesta, za katera je bil razpis natečaj, vključilo tudi učiteljska mesta na skmetijski otoku Senezcahe (!). Tu gre za pravo očitno prokocijavo, kar potrjuje tudi dejstvo, da so se tako zahte pomaranče pojavile pravo na Koroskem, kjer bi italijanski izselenci zelo radi ponovno razenili šovinistične strasti, ki jih je izboljšanje odnosov med Južostanijo in Avstralijo uspelo osaj do določene mere zavezati.

Commonwealth za obrambni sistem v Azii

Članice Commonwealtha so baje že povedale svoja mnenja britanski vladi

London, 22. aprila. (AFP) Britanska vlada nadaljuje posvetovanja z državami britanske skupnosti narodov glede uvedbe obrambnega sistema jugovzhodne Azije in Zahodnega Pacifika, za katerega so se v načelu že sporazumele vse vseh treh zahodnih velesil. Po zanesljivih poročilih so države britanske skupnosti narodov že povedale Veliki Britaniji svoja mnenja o tem predlogu. Indija baje ni zelo zadovoljna s predlogom, vendar pa ga v celoti ne zavrača. Pakistan se ne bo upiral. Avstralija in Nova Zelandija pa

ZSSR bo spet pristopila k UNESCO

New York, 22. aprila. (AFP) V krogih Združenih narodov se je zvedelo, da se je Sovjetska zveza odločila spet pristopiti k UNESCO. V teh krogih izražajo upanje, da bo sovjetska vlada pristopila tudi k drugim specializiranim agencijam OZN in omenjajo, da je Sovjetska zveza sredi lanskega leta privolila na sodelovanje s programom ekonomske pomoči OZN državam z manj razvitim gospodarstvom in da je direktor tega programa Kinleyside pred kratkim začel v Moskvi pogajanja z zastopniki ZSSR o morebitnem izkoristitvanju kreditov v rubljih. Sovjetska zveza je izrazila željo, da bi se vrnila tudi v mednarodno organizacijo dela, v kateri je bila član v dobi Društva narodov. To vprašanje pa še ni rešeno, ker so bili doslej njegovi pogoji nesprejemljivi.

Neznatna večina holandske katoliške stranke

Haag, 22. aprila. (Reuter) Na včerajšnjih volitvah za občinske svete v 11 holandskih pokrajinah je zmagala katoliška stranka z neznatno večino. Katoliška stranka je dobila 185 mest, socialisti pa 181. Desno krilo protirevolucionarne stranke je dobilo 69 mest, umerjena konservativna unija 64. stranka liberalne svobode 49. Komunistična partija pa 24 mest.

S TISKOVNE KONFERENCE ČLANOV CIRILMETODIJSKEGA DRUŠTVA KATOLIŠKIH DUHOVNIKOV

Rezultati dela CMD koristijo celotni katoliški verski skupnosti

Na pobudo komisije za verska vprašanja pri izvršnem svetu LRS je bila v torek popoldne obeležena novinarska konferenca s člani glavnega odbora CMD — stanovskega društva katoliških duhovnikov v Sloveniji. Konferenci so prisostvovali: predsednik CMD župnik Medvešček, tajnik CMD prof. Janko Zagar, prior kartuzije Peterjevič, dr. Edgar Leopold, profesorja dr. J. Močnik in dr. Miklavčič, pujski prost Greif, član uredniškega odbora »Nove potje« profesor Lipičnik, glavni urednik »Družine« dr. Premrov ter župniki Smon, Rojht, Voda, Ronko, Zabkar in Vouk, ter člani komisije za verska vprašanja pri izvršnem svetu.

Novinarji so postavili predhodno deset pisanih vprašanj, nato pa se vsrso drugih, ki so izvirala iz samega poteka konferenc. Na ta vprašanja so odgovorjali domala vsi prisotni katoliški duhovniki in tako bo v našem poročilu prikazali predvsem vsebino teh odgovorov.

O ciljih in delu stanovskega društva katoliških duhovnikov je govoril predvsem predsednik društva župnik Medvešček. Poudarjal je, da je CMD stanovsko društvo katoliških duhovnikov v Sloveniji in se bavi le s stanovskimi problemi svojih članov. »Pri vsem tem delu pa si družstvo ne lahti nobene pravice, ki sodi v kompetenco ordinarijev. Nasprotno, zaved, ki sodijo v kompetenco ordinarijev, naše društvo ne obravnava, da ne bi kdor družstvu podtakal, da ruši cerkveno disciplino ali da omalovažuje avtoriteto ordinarijev. Glavni namen naše organizacije je v tem, da v sedanjih družbenih stvarnostih polše odgovorno mesto za duhovnike. Nikakor ne gre za to, da bi se preko društva naši člani pečali s politiko, ker naše društvo je načelno stanovsko društvo. Družstvo se dobro zaveda, da politična vprašanja spadajo v delokrog političnih organizacij, tam pa imamo duhovniki kot svobodni državljani in po določeni meri, da se svobodno po svojem trenutnem domovinskem čutu udeležujev.«

O organizaciji dela CMD je predsednik Medvešček povedal, da je v CMD večanjih preko polovica vseh katoliških duhovnikov v Sloveniji, ki se redno in polnoštevilno udeležujejo sestankov in konferenc, kjer svobodno izražajo svoja mnenja. »To je dokaz, da duhovniki naše republike, ki ljubijo cerkev in hočejo naš katoliški cerkvi koristiti, hkrati pa tudi pokazati zvestobo in ljubezen do svoje domovine, so se res z vsem srcom odklenili organizaciji. Kljub taksnemu delu pa je družstvo naletelo na razne težave tudi od nekaterih cerkvenih forumov. Te težave izvirajo iz sovražnega razpoloženja proti naši družbeni stvarnosti in proti naši svobodi ter neodvisnosti, in to od zunaj, v prvi vrsti od sovražne emigracije. Župnik Medvešček je pri tem poudaril, da jim pa nihče ne more in ne sme očitati, če poleg ljubezni do svoje cerkve in vere gojijo tudi ljubezen do svoje domovine in njene svobode. Ta njihova ljubezen do svoje domovine se je po besedah župnika Rojhta pokazala tudi v tem, da so člani Cirilmetodijskega društva katoliških duhovnikov zahtevali izročitev knjižnic hrvaških ljudstva Arukovića in Pavelčić našim sodnim oblastem, da so pomagali pri akciji za tolmarske ponesrečence, da so zbirali za poplavljenca v Holandiji in drugod. Prav tako so s svojim kulturnim delom, z nastopom svojega pevskega zbora po Koroski prispevali k utrjevanju vezi med slovenskim življenjem v domovini in onkraj meja.

Župnik Smon je odgovoril na zastavljeno vprašanje, kakšni so bili uspehi dela CMD za reševanje posameznih vprašanj med rimskokatoliško cerkvi in državo. Povedal je, da je več duhovnikov smatralo, da jim je davčna osnova previsoko odmerjena. Zato so se prizadeti duhovniki — člani in nečlani CMD — preko stanovskega društva obrnili na kompetentne organe ljudske oblasti in dosegli, da se je v okviru zakonskih določil izvršila revizijska priča na davčno odmero duhovnikom. Župnik Janko Zagar pa je povedal, da so duhovniki pozdravljali novi zakon o socialnem zavarovanju, predvsem 5. člen, ki daje možnost socialnega zavarovanja tudi duhovnikom. Obrnili so se na škofijske ordinariate, ki so bili kompetentni, da to stvar uredi, vendar pri njih takrat ni bilo zanimanja. Na prizadevanje stanovskega društva CMD pa je odgovorni državni organ dal svetu za

dejal, da se čudi, da vatiški radio vedno omenja Jugoslavijo za železno zavobo, da je cerkev pri nas v molku, v suženstvu, da nima nobene zveze, v resnici pa jih imajo.

Na postavljeno vprašanje je pujski prost Greif kot predsednik duhovniške zadrage poročal o njenem delu. Zadruga oskrbuje cerkve v Jugoslaviji s cerkvenimi predmeti, ki jih nabavlja tudi v inozemstvu. V tem zelo pomaga cerkvam po vsej Jugoslaviji za nabavo potrebnih cerkvenih predmetov. Zadruga ima tudi popravilnico za popravljanje cerkvenih predmetov in pa svojo svečarno. Zadruga je v lanskem letu izdala tudi stanovski koledar za 50.000 izvodov.

Na vprašanje, kako se odraža v praksi zakon o pravem položaju verskih skupnosti, je župnik Smon dejal, da je Cirilmetodijsko društvo sodelovalo v razpravi, predno je bil sprejet ta zakon in da so bili nekateri predlogi upoštevanji. Zakon se je odrazil pozitivno predvsem zaradi tega, ker je konkretiziral načela naše Ustave ter pravice verskih skupnosti.

Na vprašanje, ali obstajajo tudi druge po svetu stanovska društva katoliških duhovnikov, je župnik Tone Ronko dejal, da ima točne informacije o tem, da so emigrantski duhovniki iz Hrvaške osnovali v Ameriki »Zvezo hrvaških katoliških duhovnikov«, ki pa je izrazito politična organizacija za gonjo proti Jugoslaviji in se razteza na več škofij in celo na več držav. Izdajajo tudi svoj list, ki ga uredijo pobeželi hrvaški duhovniki Ivan Nikolić. List je izrazito političen in hočejo sedaj celo prenesti uredništvo iz New Yorka v Rim, kjer naj bi postal urednik zloglasni ustaš Krunoslav Draganovič. Odboril je za osnovanje tega društva ni dala niti cerkev, niti država, vendar tega društva nihče ne napada. Ob tej priliki je župnik Smon izjavil, da je žalostno to, da nekateri dogodki ustvarjajo vtis, kot da imajo v Vatikanu večji vpliv tisti, ki so zaradi svojega političnega udejstvovanja zapustili domovino in se odpevali verskemu delovanju na področju, kamor so bili dodeljeni, kot pa tisti, ki so ostali zvesti svoji domovini in svoji veri in še danes opravljajo vsa opravila in naloge katoliške cerkve na domačem tleh.

Ob koncu je še predsednik CMD župnik Medvešček na postavljeno vprašanje povedal, da vzdržuje CMD tesna stike s stanovskimi društvi katoliških duhovnikov v Bosni, v Hrvaški, Crni gori in Srbiji. Tudi ta društva omejujejo svoje delo zgolj na stanovska vprašanja in so popolnoma v skladu s kanonskim pravom. Pri tem je dejal: »Hočemo biti dobri duhovniki, zvesti cerkvi in domovini! Hočemo koristiti katoliški cerkvi in vernikom v verskem življenju, hočemo pa tudi pokazati svoj patriotizem. Naše društvo se bori za koristi cerkve, kar kažejo vsi naši dosežani uspehi, bori se pa tudi za svobodo in neodvisnost naše domovine!«

Župnik Ronko je na tej konferenci poklonil predsedniku komisije za verska vprašanja umetniško sliko turjskih razvalin, ki jo je sam naslikal.

Ali je mogoče v kratkem času predreti v vse raznotere silnice, ki sestavljajo podobo take umetniške ustanove, kot je gledališče? Od vsega prizadevanja lahko nastane le bolj ali manj posrečena skica, ki pa vendarle lahko posreduje nekaj značilnih potez gledališke ustanove, ki živi in se biva za svojo podobo. Zato smo lahko mirni: kot podoba tega gledališča ni še ustaljena, tako tudi ta skica ne more biti popolna.

Vaje v pogovornem jeziku
Bilo je v nedeljo popoldne. Pomladanski dan je svetovet ljudem, naj grado na spreob in ne v gledališče, zato se je po zastarelih letih večina gledaliških delavcev za ena največjih preizkušenj njihovega znanja in umetniške tvornosti. Za mariborske teaterje so tole tole že dolgo in dolgo je bilo, vendarle pa je postala komedija »Vsa šta sto let« za trenutno stanje igralskega v Mariboru izredna vaja v pogovornem jeziku, ki si ga je gledališka kultura zabodnih narodov, zlasti pa Američanov, že zdavnaj prisvojila, pri nas pa za njim je na najrazličnejše načine tipamo. Mariborsko gledališče je najbrže čutilo, da je v tem sproščeni vzduhu gledališke umetnosti se v velikem zastoj. — Režiser Jože Babič, ki se je kot gost spoprijel z igralski in ameriškim avtorjem, je dosegel velik uspeh, saj v njegovem posredovanju Herbertove igre vse teče, se giblje, živi, poskakuje in diha. Izvredna dinamika je poglavitna vrednost Babičeve režije. In prav ta dinamika razbija togi način gledališkega govora. — Glavno vlogo je igrala Nedeljka Kacinova. Igrati je morala nedozorelo deklico, ki se svobodno vrže v predigre ljubezni. Sproščeno, izredni temperament in naravni smisel za oblikovanje otročje naivnosti, so elementi igre, ki jo izpeljevala talentirana mariborska igralka. Za vse te igralske vrednote pa je seveda pogoj telesna omika. A mogoče se je igralkina fizična aktivnost na odru le preveč masno izražala, preveč svobodno obvladala prostor in nekatere nenavadne pozicije prevečkrat ponavljala. Vendar je neizgovorna duša mlade Patty O'Neil, ki jo je igrala Nedeljka Kacinova, prišla do tako neposrednega izraza, da bi njeno posrtaševanje v veseljem pozdravilo vsako veliko gledališče. Bolj zapleten je primer Marijana Bačka, ki je igral Donald Greshama. M. Bačko je na budnem razpotju. Na eni strani ima publika vstopo se govorno tehniko, ki se zavoljo svoje samostojne lepote večkrat odtrga od psiholoških zahtev lika, ki ga mora igratelj pričarati, na drugi strani pa se bori za realistično zahtevo igre, ki pa je zavoljo razcepčnosti na samodopadljivo govorjenje in postulat igre ne more doseči. Vendar pa ima mladi igravec dovolj znanja, da bo

KULTURNI RAZGLEDI

Podoba mariborskega gledališča

prej ali slej moral strniti obe poti v eno. — Davida Slaterja je igral Hrgo Florjančič. Kakor bi stlačil odlično obleko, tako izgubila Florjančič svojo teatrosko navlado in v njej se kažejo obrisi prave vsebine njegovega igralskega čuta za posebne vrste humor, satiro in preprostost, nekoliko okorna igralska doživetja.

Komedija »Vsa šta sto let« je bila nedvomno posebna vrsta dela za igralske, ki so v njej nastopali in za vse, ki so se ob njej učili. Obširnost je prinesla veliko razvedrila, a veliko manj svetlobe za človekovo pamet.

VELIKI TEATER
Kreftova »Velika puntarija« bo za literarnega zgodovinarja zanimiva predvsem kot dokument, za gledališke delavce za ena največjih preizkušenj njihovega znanja in umetniške tvornosti. Za mariborske teaterje so tole tole že dolgo in dolgo je bilo, vendarle pa je postala komedija »Vsa šta sto let« za trenutno stanje igralskega v Mariboru izredna vaja v pogovornem jeziku, ki si ga je gledališka kultura zabodnih narodov, zlasti pa Američanov, že zdavnaj prisvojila, pri nas pa za njim je na najrazličnejše načine tipamo. Mariborsko gledališče je najbrže čutilo, da je v tem sproščeni vzduhu gledališke umetnosti se v velikem zastoj. — Režiser Jože Babič, ki se je kot gost spoprijel z igralski in ameriškim avtorjem, je dosegel velik uspeh, saj v njegovem posredovanju Herbertove igre vse teče, se giblje, živi, poskakuje in diha. Izvredna dinamika je poglavitna vrednost Babičeve režije. In prav ta dinamika razbija togi način gledališkega govora. — Glavno vlogo je igrala Nedeljka Kacinova. Igrati je morala nedozorelo deklico, ki se svobodno vrže v predigre ljubezni. Sproščeno, izredni temperament in naravni smisel za oblikovanje otročje naivnosti, so elementi igre, ki jo izpeljevala talentirana mariborska igralka. Za vse te igralske vrednote pa je seveda pogoj telesna omika. A mogoče se je igralkina fizična aktivnost na odru le preveč masno izražala, preveč svobodno obvladala prostor in nekatere nenavadne pozicije prevečkrat ponavljala. Vendar je neizgovorna duša mlade Patty O'Neil, ki jo je igrala Nedeljka Kacinova, prišla do tako neposrednega izraza, da bi njeno posrtaševanje v veseljem pozdravilo vsako veliko gledališče. Bolj zapleten je primer Marijana Bačka, ki je igral Donald Greshama. M. Bačko je na budnem razpotju. Na eni strani ima publika vstopo se govorno tehniko, ki se zavoljo svoje samostojne lepote večkrat odtrga od psiholoških zahtev lika, ki ga mora igratelj pričarati, na drugi strani pa se bori za realistično zahtevo igre, ki pa je zavoljo razcepčnosti na samodopadljivo govorjenje in postulat igre ne more doseči. Vendar pa ima mladi igravec dovolj znanja, da bo

naravno silo kmečkih puntarjev. Svojem nerodno dostojanstvom in pomenjlovi težkim kretnjam je vdalnil tudi preprostega kmečkovega govora in celotnega lika. Celo patetični del svoje vloge je pravilno zavrl in aktivistično navdušenost zamenjal s človeško prepričljivostjo nekdanjega kmečkovega voditelja. — Taka naravna interpretacija kmečkovega lika je manjkala Borisu Brunčku, ki je igral Ilijo Gregoriča. Ob Gabčevi mogočnosti bi moral Ilija ustvarjati razumno heroičnost in postvariti najbolj vojaški lik iz vrste naših puntarjev. Brunčkova igra pa je bila preveč votla, da bi lahko dosegla pristno junatvo, ki ga pričakuje lik Ilije Gregoriča. Prav tako je manjkalo Mogačiču (Marjan Bačko) in Gušetiču (Stanko Pavel) precej tiste kmečke grčavosti, ki jo zahteva »Velika puntarija«. Janko Habberl je v Sajnoviču spel nekateri imenitne trenutke iz duševnosti puntarskega izdajalca in Jože Samec se je s Pasancem srečno približal zapletnemu liku svoje vloge. Pred težavno nalogo je stal Dušan Meljli, ki je v bobnarčku Matkliču preozel samo navidez bualančo vlogo. Posmehljivi in malce veseljaki del Matkličeve zgodbe je Meljli od srca prijal, a človeško pretresljivi finale bobnarčkovega življenja mladi igravec še ni znal posredo-

vati s tisto strahotno prizadetostjo, kot si jo je avtor sanjal. — Sicer pa lahko mirno zapišemo, da je bila razen nekaterih izjem (Mara-Mira Sarđočeva) celotna skupina puntarskih kmetov v svojem igranju preveč privednjena in premalo ubrana v priščnosti, tetah in težavah. — Mnogo bolj je bila ubrana gospodska skupina, kjer so nekateri igralci ustvarili imenitne like. — Ne mislimo na škofa Draškoviča, ki ga je z velikim znanjem igral Franjo Kumer na svoj mrzli in razzurnski način, mislimo na Tabija, ki ga je ustvaril Janko Hočevar s pristnimi komedijskimi sredstvi, na stiri, stiri in srednjeveško monumentalni lik Heninogorve, ki ga je izražala Milena Zakrajčeva, na Seklja Huga Florjančiča, predvsem pa na komornika Jožeta Mlakarja. Jože Mlakar se je v zadnjem dejanju duignil iz celote igravec s tako postatno silo in s tako učinkovitimi sredstvi, da lahko postavimo njegov obratni lik med najboljše igralske stvaritve Kreftove »Puntarije« v Mariboru. Prostor nam potiska pero iz roke, da bi lahko začrtali še ostale skope skice o igralcih tega viliške teatra, ki ga predstavlja Kreftova »Velika puntarija« in s katero se mariborsko gledališče lahko upravičeno ponaša.

Jože Javoršek
(Konec jutri)

princesa Klarče in Danilo Merlak kot mrki prvi minister. Njihovim nakanom služi brhka Arabka Smeraldina (Sonja Drašklerjeva). Za usodo bedoludnega princa vladjata in kvartata čarovnik Celij in čarovnica Fata Morgana, ki ju temperamentno podajata Fr. Lupša in M. Mlejnikova. Presenetljivo gibben šaljivec Trufaldino je Drago Čuden, zvesti kraljev zaupnik Pantalon Vekoslav Janko. Kot princeške v oranzah so se pri premieri predstavile Maruša Patkova, Vanda Žiherlova in Tončka Naratova. Dovtipen hudič Farfarello je bil Vladimir Dolinar. V hudomušni vlogi kuharice pa je proslavljali 35-letnico svojega umetniškega dela Drago Zupan, Slavko Strukelj, Zdravko Kovač in Matija Korenčan so bili ceremoniar, glasnik in trobentac. Slavko Eržen je kot koreograf zelo zabavno postavil ples pošasti in ples pianceve ter pri tem razpolagal z izvrstno razpoloženi balletnimi solisti. Moški zbor je tokrat navdušil ne le z glasovno, ampak tudi s telesno prožnostjo, s katero je prav akrobatsko plezal po balkonih. Posebno vidno so pripomogle k zabavnemu učinku imenitne maske vseh odtenkov od karikature do pravljico, nadalje pravilčno pisani kostumi po osnutkih Mije Jarčeve, naposledy točno delujoča razsvetljava. Zbor je nastudiral Jože Hanc. Sedanja uprizaritev Treh oranz je zrela za prikaz v sosednih republikah in v inozemstvu. Ali ne bi mogli v zameno zanj dobiti v goste Zagrebčane z »Razudančevim življenjem« Stravinskoga?

P. Sivic

Premiera v ljubljanski Operi

S. Prokofjev: »Zaljubljen v tri oranzje«

Opero »Zaljubljen v tri oranzje« je zelo značilen pojav svoje časa. Napisal jo je tridesetletni Prokofjev v Ameriki l. 1921, torej v času, ko je prva svetovna vojna s svojimi posledicami uletela vse romantične lučice predvojnega meščana. Tedanje prevladujoče geslo »Proč s čustvenostjo in umetnostjo se prav nazorno odraža tako v snovi kot v glasbi Treh oranz. Kaj pa je tedaj takega v njih, da jih smemo smatrati za najzanimivejšo letošnjo premiero? Prav gotovo duhovitost in dovtipnost, površ se vitalnost muzikalnega izraza, ki Prokofjeva nikjer ne zapušta in ga je povzdignila med vodilne ustvarjalce 20. stoletja. Danes nas to delo ne preseneča več tako močno kot pred desetletji, ko je bil njegov glasbeni izraz za opernega poslušalca še skrajno revolucionaren. Zlahka razberemo iz njegovega poteka skladateljevo pretirano skrb, da ne bi postal kakorkoli dolgočeven, čustven, osladen. Od tod tako vrvenje v orkestru, tako plaskanost od partituro do scene, tak živahen utrip v petju in igri. Danes bi si nasprotno želeli mestoma kar več oddiha, sprostitve, topline, in kjer nam jo skladatelj za hip nudi, se nas kar prijetno dojmli. Sam Prokofjev se je tega dejstva dobrih deset let po nastanku treh oranz jasno zavedal. Njegove tedanje izjave, ki so deloma ponatisnjene v poslednji številki Gledališke lista in v katerih se navdušuje za ponovno iskanje melodičnega izraza, so vzbudile med radikalno usmerjenimi glasbeniki v evropskih kulturnih centrih ostro polemiko; pokazale pa so se kot popolnoma upravičene.

Prokofjev si je za libreto opere, ki jo je pri njem naročil teater v Chicagu, izbral pravilko Carla Gozzija »Zaljubljen v tri oranz«. Ta čudaška, fantastična in s satiro prepregnena snov je bila oba na ogenj skladateljeve tečaj je tako močno razvnete domišljije. Le dve zaokroženi glasbeni točki se čisto ponavljata in se nam trajneje vtisneta v spomin: In svetovno znana koraknica in pa medlira, ki ponzarjaja igra veta. Ves ostali glasbeni potek je tako raznoter, bežen in bučan, pri tem odmaknjen razpredenju vodilnih motivov po starem vzorcu, da nas neprestano z dejanjem vred vodi in situacije v situaciji. Mlgra v igrice se stopnje bogato fabulo; občinstvo in čudaški - umetniki namreč na samem odru posegajo pasivno in aktivno v potek pravilnice scene. Torej preobilica dogodkov za uho in oko, ki jo morata tako režiser kot dirigent ustrezno krmariti! H. Leskoviček se oeno razdelil v procenji in sam oder, odmeril igralcem in pevcom tu in tam do potankosti kretnje, mimiko in maske; pri tem ni izgubil iz vida, da ne sme nikjer v igri nastati vrzel, mrtva točka, praznina. Vseh domiselnih podrobnosti, ki so znana režiserjeva odlika, tu ni moč opisati. Vsekakor je dosegel neobičajno živahen tempo in zabavnost, ki jo večajo siljajo karikirani liki njegovih vlog, pa še odsko-tehnični trki. Razen nekaj nerodnosti, kjer zoren zakriva gledalcau pogled v dno odra, je znana režiserjeva fantazija izluščiti

Beograjska gosta v ljubljanski Drami

V Cankarjevih »Hlapci« sta gostovala Ljubiša Jovanović in Franjo Novaković

V sredo, 21. aprila, sta gostovala v ljubljanski Drami pravilko beograjskega gledališča: Ljubiša Jovanović (župnik) in Franjo Novaković (Hvastja). To ni bil samo prisrčen dogodek v stikih med slovenskim in srbskim gledališkim udejstvovanjem, temveč vsestransko zanimiva predstava. Pred meseci je gostoval slovenski režiser S. Jan v Beogradu in tamkaj postavil na oder Cankarjeve Hlapce. Predstava je kritika zelo ugodno ocenila. Med najbolj uspele like je uvrstila Jovanovičevega župnika in Novakovičevega Hvastjo. Z gostovanjem in Ljubljani je zavoljo jezika nastala nevarna motnja (zelo redke so predstave, v katerih bi dramski igralci gostovali v drugem jeziku), vendar je prav vsestranska moč igre obeh umetnikov zabrisovala predstavi nevarne razlike. Hkrati njun uspeh v Ljubljani tudi dokazuje, da sta se na resnično globok način živlela v Cankarjevo umetnost. Ljubiša Jovanović je ustvaril župnika v notranje poglobljeni, mirni, v kretnjah in gibanju zadržan igri. Nikjer ni bilo čutili težnje po karikiranju in prav zato je bil Jovanovičev župnik toliko mogočnejši in cankarjevsko pravinejši. — Novakovičev Hvastja je rastele sprva iz mežnarske vdanosti pa tudi trdosrčnosti, ter se na koncu razklienil v ganljivo dobro-

12 steklenic dobre kapljice

je prispevalo za enega izmed srečnih reševalcev križank našega nagradnega natečaja, ki ga bo določil žreb, tudi podjetje »Slovenija vino« iz Ljubljane. Zdjaj je med našimi nagradami že precej steklenic vina. Ko jih bomo razstavili v izločbi v znak, da se bliža h koncu naš prvomajski nagradni natečaj, bo reševalce naših križank zajela malone takšna mrzličnost, kot se jih letava sedaj, ko pripravljajo v Ljubljani I. jugoslovanske razstave vino. O tem se boste v kratkem lahko prepričali. Pohitite z reševanjem nagradnih križank. 12 steklenic najboljšega vina, ki ga je prispevalo podjetje »Slovenija vino« ni edina nagrada tega podjetja. Eden izmed reševalcev bo prejel za nagrado tudi dve gajbici brezalkoholne pijače »Cockta-Cockta«, ki ju je prispevalo isto podjetje.

FESTIVAL V SALZBURGU, najpomembnejša glasbena prireditelja v Zahodni Evropi, bo letos od 25. julija do 30. avgusta. Na sporedu je kristna predstava opere »Pencelca« G. F. Händla, ki jo je nastudiral mladi Wolf Liebermann in ki si od njega veliko obeta. Uprizarili bodo še Mozartovega Don Giovannija in Così fan tutte. Vprojeva Carosirela in Ariadno na Naksosu Richarda Straussa. Festival bo obsegal še tradicionalnega šibernika in osem čimfoničnih koncertov. Ki jim bodo dirigirali Fortmanglor, Bohm, Knappertsbusch, Mitropulos, George Szell. Nastopili bodo solisti Edina Fischer, Tehudi Menahin in Nathan Milstein.

Levji delež mariborske industrije pri ustvarjanju družbenega bruto proizvoda

Mariborska podjetja bodo letos zaposlila na stotine novih delavcev — 95% vsega izvoza je dala lani tekstilna industrija — Res so stanovanj nujno potrebna, vendar ni več mogoče odlagati obnove cest, kanalizacije, vodovoda in plinarne

V torek in sredo sta komisiji za družbeni plan in proračun obeh zborov MLO Maribor razpravljali in sklepali o predlogu družbenega plana mesta Maribora, ki ga je izdelal in dal v razpravo gospodarski svet MLO. V naslednjih dneh bodo o predlogu dali svoje mišljenje tudi zbori volivcev, nakar ga bo — upoštevajoč njihove pripombe — uzakonil MLO na svoji prvi seji v začetku prihodnjega tedna.

Po tem predlogu bo ustvarilo mariborsko gospodarstvo letos skupni proizvod v višini 17 milijard 908.468.000 din, odnosno 2 milijardi 41.955.000 din amortizacije in 15 milijard 866.513.000 din narodnega dohodka. Glavni delež bo prispevala industrija, in sicer 15 milijard 648.532.000 dinarjev.

Postavke v predlogu družbenega plana temeljijo na ugotovitvah gospodarskega sveta MLO, da je mogoče znatno dvigniti proizvodnjo v panogah, ki predstavljajo večino, to je v elektrogosposdarstvu, v tekstilni in kovinski industriji. Na podlagi lanske proizvodnje in analize možnosti za letošnje leto se predvideva porast industrijske proizvodnje za povprečno 12,9 odstotkov. Porast v elektrogosposdarstvu za 21 odstotkov gre na račun drugega agregata hidroelektrarne Mariborski otok, ki je pričel obratovati lani. Proizvodnja v kovinski industriji bo lahko za 14 odstotkov višja zaradi boljšega izkoriščanja obstoječih kapacitet in povečanja števila zaposlenih za 630 novih delavcev. Kovinska podjetja bodo povsem izkoristila kapacitete livarn in dvignila proizvodnjo instalacijskega ter ostalega investicijskega materiala. Zlasti bo potrebno razširiti proizvodnjo izdelkov za široko potrošnjo. V Mariborski livarni nameravajo pričeti z izdelovanjem dveh novih skupin izdelkov, in sicer odpreksov barvnih kovin (letno 60 tisoč kilogramov) in instalacijskih cevi (letno 10.000 kg). Povečali bodo izvoz armatur, gradbenega okovja in gibljivih instalacijskih cevi. Tovarna avtomobilov bo povečala proizvodnjo kamionov in avtobusov od 1320 kosov v letu 1953 na 1600 kosov ter zaposlila cca 209 novih delavcev. Tudi »Metalna«, Industrija kovinskih izdelkov in Delavnica železniških vozil bodo povečale proizvodnjo ob uporabi večjega odstotka domačih surovin.

Pri sestavljanju družbenih planov v mariborskih tekstilnih podjetjih se je sicer pojavila negativna tendenca, zniževati proizvodnjo; po predlogu dveh najmočnejših tekstilnih tovarn (MTT in PTM) naj bi se povečala letna proizvodnja v celoti le za 9 odst. Ker pa proizvodnja tekstilne industrije bistveno posega v gospodarski razvoj mesta in celotnega gospodarstva, je končno obveljalo, da si je treba odločno prizadevati za polno izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti in doseči predvidenih 13,4 odst. porasta. S tem bo tudi mogoče zaposliti nove delavce in zmanjšati nezaposlenost. Gospodarski svet MLO meni, da bi mariborska industrija predvideni odstotek zvišanja lahko še presegla, zlasti če ji bo zagotovljen reden dotok surovin. S predvidenim povečanjem proizvodnje je povezan tudi porast zaposlene delovne sile za 7,8 odst., ali za 1364 delavcev.

Kako se bo v bodočnosti zraščala Radovljica z Lescami

V Projekcijskem biroju OLO Radovljica so izdelali generalni urbanistični načrt Radovljice. Avtorji so ga našemu dopisniku obrazložili takole: Če pogledamo ožje področje Radovljice in Lesc, lahko ugotovimo posamezne faze razvoja obeh naselij. Na eni strani je kompaktna urbanistična celota stare Radovljice, ki se je zaradi srednjeveške obzidja, jarkov in globeli ob njem ter položaju na pomolu obrnila do danes v vsej svoji srednjeveški koncepciji, na drugi strani pa sta se naselji Lesc in Predtrg stihijsko razvijali brez bistvene začetnih tendenc. Edina težnja, ki prevladuje v zadnjih desetletjih, je težnja po povečavi R. dovljice z industrijsko in prometno pomembnimi Lescami. Pomankanje trdnega urbanističnega koncepta je povzročilo, da vzbujata ta del Radovljice ponekod vtis slučajno nametane kupa hiš, brez podobe organsko sklenjenega in estetsko učinkovitega mestnega naselja. Podobno bi mogli ugotoviti tudi za Lesc. Da bi se v bodoče preprečila taka nenaravna in slučajnostna izgradnja, je v mestne občine Radovljica sklenila, da se izdela generalni regulacijski načrt. Ta predvideva nezazidane in

Druga večja možnost za dvig mariborskega gospodarstva je v večjem izvozu industrijskih izdelkov. Lansko leto je bilo v tem pogledu za mariborsko industrijo zelo uspešno. Dočim predlanski Maribor skoraj sploh ni izvažal, je prodal lani za 3 milijarde 365 milijonov dinarjev svojih izdelkov na tujih tržiščih, ali 32 odstotkov celokupnega izvoza iz Slovenije. Ko je gospodarski svet pregledoval strukturo izvoza, je ugotovil, da zavzema 95 odstotkov sama tekstilna industrija. Spričo tega meni, da bi morala tudi ostala industrijska podjetja posvetiti izvozu več pozornosti. To velja predvsem za kovinsko pa tudi za lesno in živilsko industrijo. Skoraj polovica izvoza vsega tekstila je šla v Turčijo. Tudi letos so izgledi za izvoz tekstila ugodni, saj so pogodbe večji del že zaključene.

Družbeni plan kaže tudi, da se Maribor vse bolj uveljavlja kot gospodarsko središče severnozgodne Slovenije, o čemer pričča povečan blagovni promet v trgovskih in gostinskih mreži. Ta promet je znašal lani 12.918.514.000 dinarjev, letos pa bo predvidoma narasel na 14.203.000.000 din. Od tega odpade na gostinstvo 822 milijonov din.

Družbeni plan obsega tudi investicijski program in proračun MLO Maribor. Ko je gospodarski svet razpravjal o obeh predlogih, je bil na stališču, da investicij v znesku 705.318.000 din ne more zmanjševati. Pač pa so v svetu za komunalo in v gospodarskem svetu poudarili potrebo, da je treba investicijska sredstva skrajno preudarno razdeliti. Porabiti jih bo treba predvsem za dokončanje začetih objektov, za večje nove stvari pa se gospodarski svet ni mogel odločiti, čeprav so razprave o šolstvu, stanovanjih in drugih prelokih problemih na zasedanjih MLO v lanskem letu opozorile, da jih bo treba v doglednem času rešiti. Plan investicij kaže — žal — tudi to, da letos še ne bomo

odločno posegli v borbo za rešitev stanovanjske krize. MLO predvideva v ta namen le 50 milijonov din. Iz tega bi dokončali stavbi na Partizanski cesti in Glavnem trgu ter zgradili dve ceneni stanovanjski stavbi. Skoraj toliko pa bo porabljeno za popravilo cest in za investicije v mestni plinarji. Celotne investicije v komunalo presegajo 246 milijonov dinarjev. Večje investicije so predvidene tudi za potrebe Sveta za prosveto — predvsem za novo šolo na Teznem — ter za zdravstvo.

Svet za gospodarstvo je resno obravnaval stanovanjsko vprašanje pri sestavljanju družbenega plana, vendar se je moral spričo minimalnih sredstev odločiti za gradnjo tistih objektov, ki bodo služili najširšemu krogu prebivalstva — cest, kanalizacije, vodovoda, plinarne. Vse to ni v Mariboru nič manj potrebno obnove kot stanovanja sama. Gospodarski svet pričakuje, da se bodo sedanja investicijska sredstva v teku leta povečala, če bo industrija z dobrim gospodarjenjem presegala svoje načrte. Stanovanjski fond pa se bo letos povečal tudi z nekaterimi novogradnjami, ki jih nameravajo graditi Tovarna avtomobilov, Mariborska tekstilna tovarna, Delavnica železniških vozil in drugi kolektivi.

Nekdaj leglo malarije, danes na tisoče hektarov ornih površin

Makedonija sledi s hitrimi koraki splošno gospodarskemu in kulturnemu razvoju države. Medtem ko ponekod izsušujejo velika zemljišča, so drugod uredili namakalne naprave za namakanje obširnih rizišev polj. Na sliki so rizišve plantaže pri Kočanu v vzhodni Makedoniji

Bogato Strumiško polje na tromeji Jugoslavije, Grčije in Bolgarije je bilo že od nekdanje dobe znano kot središče malarije. Pred desetimi leti je tu bolehalo za malarjo nad 90% prebivalcev, tako da so bila poletja skoraj povsem pustata. Namesto da bi prebivalci delali na njivah, so ležali v kočah. Danes je vse to

prav preteklost. Anofeleza je uničil DDT, močvirja pa so skoraj povsem izsušena. Lani so v teh krajih zabeležili samo 0,05% obolelih za malarijo. Toda to je samo ena od pridobitev. Ko so ukrotili plinarske reke in preprečili poletne poplave, je dobilo namreč kmetijstvo na tisoče hektarov novih obdelovalnih površin.

Z melioracijskimi deli je pričela mladina. Doslej je že zgrajeno 84 km odvodnih kanalov. Vsa Strumica od bolgarske meje do Vasiljeva je regulirana. Izvedena je tudi delna regulacija reke Turje in Azmake. Najpomembnejše rezultate pri melioracijskih delih so dosegli lani. Poleg mreže kanalov v Mokrinjskem polju in Bosiljevu so dogradili še vodovod v Radovištu in v bližnjih vaseh.

Za ta melioracijska dela je bilo do leta 1951 porabljenih 120 milijonov, v zadnjih dveh letih pa 550 milijonov dinar-

jev. Ko bodo zaključena preostala dela, bodo skupne investicije znašale 900 milijonov dinarjev. Letos bodo investirali v ta dela še 223 milijonov dinarjev. Čež zimo so delali geodetske in projektantske analize, v kratkem pa bodo pričeli z deli. Najvažnejša letošnja naloga bo, izgraditi akumulacijske naprave. Podjetje »Hidroprojekt« iz Beograda že izdeluje projekt za akumulacijo vode.

Vse investicije bodo povrnjene v treh letih, z melioracijami pa bodo pridobili 3500 hektarov novih obdelovalnih površin. Pred poplavami bo zaščitenih 5500 hektarov. Tako se bo vrednost proizvodnje povečala za pol milijarde dinarjev, čisti dohodek kmetijstva pa za 270 milijonov dinarjev. Od dohodka v znesku 32.161 dinarjev na hektar bo zadostovalo za povračilo samo 9% ali 3760 dinarjev, da bo v treh letih odplačana celokupna investitana vsota.

Kupcem gre za mlečnost

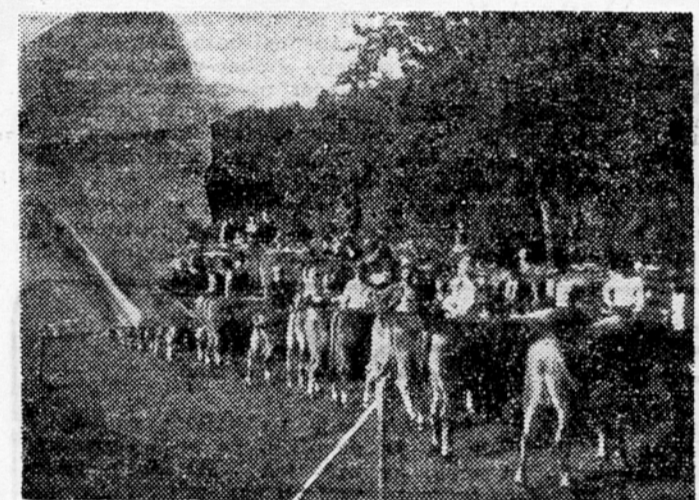
Kljub velikim potrebam po plemenskih bikih, jih je bilo na sejnu v Velikih Laščah prodanih samo 17% — Hlevsko vzrejo mora zamenjati pašna

»Hudiča, nikdar več sejma po nedelji! Kje pa ste bili do zdaj? Runo dobi 55, Majmun 88, Boks 76, Junak 75 živilsko, je vpil pred dnevi za združnim domom v Velikih Laščah star molzni kontrolor nad fanti, ki so prignali na sejem plemenske bikce. Do 8 ure se je zbralo na sejmšči reči in pišti 131 bikcev iz območja 14 kmetijskih zadrug. Toliko plemenjakov še ni bilo zbranih nobeno povojno leto v tem znanem središču sivorjave pasme. Pa tudi kakovost je bila precej boljša kot prej. Bikci so prišli takorekoč iz vseh krajev od Stične do Sodražice in od Vrhnike nad Ljubljano do Kočevske Reke. Bila je res lepa manifestacija dolenskih živinorejcev.

»Halo! Bikorejci! Pripeljte v prvi ocenjevalni krog bikca št. 35. Bik je star 15 mesecev, vzrejen zelo dobro, v plečih slabo povezan... Spada v 4 plemenski razred. Bik št. 57 je star 14 mesecev, težak 438 kg, dobro krmljen, po proizvodnosti spada v 3a razred, tudi telesnih oblik ni slabih; ker pa je od mošnje proti trebuhu pobarvan, da ne bi bilo videti belih lis, ga je komisija za kazen uvrstila v 3b razred. Bik št. 59 je zelo nežen, slabega izraza... Naslednji bikcec ima zadnji nogi sabljasti itd.« je razlagala komisija.

Za visoko mlečnost je moč dobiti 50% točk. Po triurnem ocenjevanju je bil prvi del sejma končan. Komisija je dala takoj za tem tehtne pripombe. Zelja po boljši kakovosti živine je ter-

lesnih oblikah, zavzema zdaj prvo mesto proizvodnosti; pri ocenjevanju bikceve se jemlje v poštev seveda mlečnost matere in obeh starih mater, šele potem pa pride na vrsto ocenitev zunanosti, med katero spadajo telesne oblike in podobne. Po proizvodnosti so zasedli plemenski bikci takle vrstni red: v prvi razred je prišlo 7%, v drugi 17, v tretji a 42, v tretji b 12, v četrti

Velikolaščan Stritar, dolgoletni predsednik medzadrugnega selekcijskega odbora in predsednik okrajnega živinorejskega odbora, že 25 let vodi selekcijo živine

ko so storili le trikrat v Dobre polju, kar pomeni toliko, kot kaplja v morju.

»Več dobrih plemenjakov je šlo mimo«

»Otvorjam glavni del današnjega sejma: licitacijo... Potlej bi pa prosil, če gre tale bik stran,« je začel licitacijski del sejma predsednik okrajnega živinorejskega odbora Velikolaščan Stritar.

»V krogu je bik št. 49. Izključna cena je 62.000 din. Kdo je kupec? 68.000 v prvem; 93 v prvem, drugem; 105 v prvem, drugem in... 112 v prvem, drugem in tretjem.« Lepega plemenskega bikca, last Kmetijskega posestva v Kočevju je kupil Okrajni ljudski odbor Celje-okolica. To

posrevstvo je prodalo tistega dne še največ plemenjakov. Toda cena se ni več dvignila tako visoko. Gibala se je le okoli 60, 70 in 80.000 din.

Ko je prišel na licitacijo dvajseti bik, je morala komisija opozarjati kupce, da je »šlo mimo — ni bilo zlicitiranih — več dobrih plemenjakov«, zaradi česar bodo kupci segali po bikih 4. plemenskega razreda, kar pa ni živinorejsko. Navzlic temu so kupili le še dva plemenjaka. Živinorejci so potlej zapuščali sejmšče, organizatorji sejma pa so zmajevali za glavami. Tega se pač niso nadejali, kajti na lanskem spomladanskem sejnu v Velikih Laščah je bilo prignanih 75 bikcev, prodanih pa 72. »Da, plemenski sejmen danes ni uspel, čeprav potrebujejo v vseh okrajih — ljubljanskookoljskem, novomeškem, mariborskem itd. — in v drugih republikah mnogo mnogo plemenjakov,« so tarinali člani komisije. Drži pa tudi, da bodo morali tamkajšnji živinorejci čimprej opustiti hlevsko vzrejo živine in dati več poudarka pašni. Tudi mlečnost krav prihaja vse bolj v ospredje. To je prav dobro spoznal nek razočaran bikorejec, ki je po končani licitaciji menil: »Kupci gledajo le na tiste »rogove«, ki so pod trebuhom!« —ač—

IZ SKOFJE LOKE

V Skofji Loki se pripravljajo za slovesno proslavitev delavskega praznika. Na predvečer bodo zagoreli na obliških hribih kresovi. Na mestnem trgu bo ob 19. uri promenačni koncert godbe JLA, nato pa slavnostna akademija. Prazniki 1. in 2. maja bo bosta posvečena izletom v partizanske kraje. Tudi 27. april, obletnica ustanovitve Osvobodilne fronte, bodo v Skofji Loki primerno proslavili.

Na zadnji seji občinskega odbora SZDL v Skofji Loki so ugotovili, da posamezni kvartni odbori po zadnjih volitvah v zvezo skupni niso bili delavni in niso imeli odbovniških niti množičnih sestankov. Zaradi tega je »sklenil občinski ljudski odbor SZDL pozvati kvartne odbore, da svoje delovanje poživijo. Do 7. maja morajo imeti terenski odbori svoje seje in na njih podrobno določiti vse potrebno glede volitev v terenske odbore, ki bodo 23. maja. Do 20. maja naj se izvedejo množični sestanki na terenih, na katerih naj bi izbrali delavne delegate za kvartni ali terenski odbor in na 30 članov po enega kandidata za občinski ljudski odbor SZDL. G.

Vinska razstava se pričinja

»Torej le ni lagal 1. aprila, ko je pisal da bo iz Robbovega vodnjaka teklo vino. Le da je pomotoma izpadla vrstica, ki pravi, da se bo to zgodilo le na prakatih, ki oznanjajo prvo jugoslovansko razstavo vin.«

»Torej le ni lagal 1. aprila, ko je pisal da bo iz Robbovega vodnjaka teklo vino. Le da je pomotoma izpadla vrstica, ki pravi, da se bo to zgodilo le na prakatih, ki oznanjajo prvo jugoslovansko razstavo vin.«

»Oh, to pa je ni nič! Sem mladiča da bo zastoj!«

»Veste, to mi bolj malo pomaga. Hotel bi vedeti, kdo bo tu razstavljal.«

Matež Haca

Za elom in družino

ČE JE ŽENA V SLUŽBI

Gospodarska osamosvojitve žene je pogoj za njeno resnično enakopravnost

»Eh, kaj, vidva lahko! Zeno ima v službi. Takele opazke neradko letijo na zakonce, kjer sta oba v službi. Opazka zveni malone kot očitek, češ, tvoja žena je v službi, živite dobro, medtem ko moram jaz svojo ženo in družino vzdrževati s svojo plačo. Nedvomno so taki očitki krivični in se moramo zamisliti nad njimi. Zena ima vso pravico, da se usposobi za

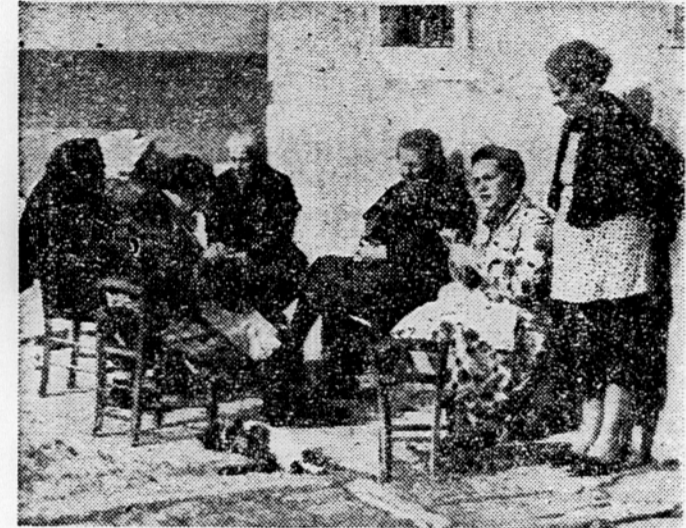
stojna, neodvisna od moškega plače, je zares enakopravna in prav tako je treba omogočiti vsaki ženi, da bo imela svoj poklic, pa če hoče v službo ali ne. Kdo ve, kdaj v življenju ji pride prav, da se je v mladih letih česa naučila. Morda se z moškim ne razumeta, se ločita. Ona pa potem ne ostane brez sredstev, saj gre lahko v službo in se vzdržuje sama.

Bila je gospodinja, poklica ni imela. Da bi znova začela, za to ni imela več poguma, ne zdravlja.

»Če bi bila dvajset let v službi, bi dobila sedaj vsaj nekaj, tako pa sem ostala praznih rok v včasih potožila.

Da, če bi bila v službi. Prav je, da mnoge žene vztrajajo pri tem, da ostanejo v službi, kajti, kako je mogoče vedeti, kaj prinaša življenje.

Z mehanizacijo gospodinjstva in uslužnostnih podjetij, ki bodo ženo razbremenile v gospodinjstvu ter vzorno uredile otroškim ustanovam, katerim bo brez skrbi zaupala svoje otroke, se bo žena laže odločila za opravljanje svojega poklica in kot gospodarsko samostojna postala tudi v resnici enakopravna. V. K.

poskusi in ga tudi opravlja. Za to pravico se je dolgo borila in takih občutkov, ki se trdovratno ponavljajo, ne zasluži. S tem, da je v službi, zboljša življenjske pogoje sebi in svoji družini. Četudi jo to stane več truda in volje kot moža. Ko pride namreč iz službe domov, mora misliti na kuhanje, sivanje, krpanje, pranje in na nešteto drugih drobnih gospodinjstvenih del, ki jo neredko zaposlijo pozno v noč. Vedno znova poudarjamo, da je zato treba ženo v poklicu razbremeniti z uslužnostnimi podjetji, ki bi ji za malcen oenar odvezla obilico dela, po drugi strani pa zaposlila vrsto nezaposlenih žena. Seveda je treba te žene, od katerih je večina brez vsakršne kvalifikacije, za tako delo preje usposobiti.

Vrste zakonskih razvez nedvomno kažejo na to, kako koristno je za ženo, da je v službi. Samo en primer:

Dvajset let sta bila poročena. Vseskozi sta se dobro razumela, potem pa se je začelo nenadoma krhati. Sprva redki prepri, potem prepri vsak dan. Mož se je spozabil celo tako daleč, da je svojo ženo udaril. Tega mu ona ni mogla odpustiti. Na sodišču, kjer sta se končno znašla, se je razšla njuna pot, ki sta jo složno hodila dvajset let in skupno prenašala težo in radost življenja. V resnobni soani dvorani pa je bilo vsega konec. Kdo bo odšel skrbel za ženo in otroke? Za otroke je mož vsak mesec odrlin doklade in še nekaj stotakov, nje pa ničesar. In vendar je bila dvajset let njegova žena.

Zdravnik svetuje

V I. PTUJU: Opisane težave in motnje so lahko posledica motenj v krvnem obtoku, motenj v delovanju trebušne slinavke, pomanjkanja železnice kisline, razjede na dvanajstniku, nepravilnega vrenja v črevesju zaradi spremene

njene črevesne flore, to je bakterije, ki so stalno v črevesju, nadalje vnetja žolčnih kanalov ter vnetja žolčne in črevesne sluznice itd. Lahko pa so tudi znak živčne preobčutljivosti črevesja. Od zdravljenj vam priporočamo kuro s karlovarsko soljo: 2 žlici na 3 del mlečne vode vsak dan na tešče. Nadalje jemljite zivalsko oglje trikrat dnevno po 1 kavno žličko in vsaj v začetku zdraviljenja tudi prebavne fermente, na primer po 2 do 3 tablete Enzymona pri glavnih obrokih. Važnejše od naštetih zdravil pa je, da spreminite dotedan način življenja. V prvi vrsti vam priporočamo mnogo gibanja, obenem vam svetujemo, da s športom nadaljujete. Prva se še vedno misli, da je šport namenjen samo mladini. Mlad človek se navadno posveča več panogam športa, včasih pa je, da človek tuja v poznejših letih goji šport, seveda le panoge, ki najbolj ustrezajo njegovi kondiciji in potrebam. Priporočam vam dnevno telovadbo trehminutnišče. Kar se hrane tiče, ne uporabljajte začinjene hrane, masti, izogibljive se hrane, ki napenja, t. j. stročnic, cvetače, črnega kruha, večjini možna surovega sadja in jedi, pripravljene s kvasom. Jesti morate počasi, hrano dobro žvečiti, da se bo lahko tvorilo dovolj kisline in prebavnih fermentov. Priporočamo kuro z jogurtom, nakar vam bo mlečna kislina zopet normalizirala črevesno floro. Bolezen naj vas ne spravlja v nerazumnost, ker si s tem samo poslabšate stanje. Če bi se vam stanje v 1 do 2 mesecih ne izboljšalo, se obrnite ponovno na posvetovalnico.

Ne bi rekli, če bi bila tako fina...

Dober mesec je tega, kar sem v trgovini »Triglava« v Copovi ulici kupila par črnih ženskih salonarjev. S trudom sem si prihranila ta denar, saj zaslužim komaj 6.800 din mesečno, ter se moram sama vzdrževati. Prvikrat, ko sem jih obula, se mi je že po ne-

kaj korakih odtrgal podplat na desnem čevlju. Naslednji dan sem čevlje vrnila v trgovino, da bi mi jih popravili, oziroma zamenjali. Ko sem čez nekaj dni prejela druge čevlje sem doma takoj ugotovila, da je usnje, s katerim je preobčutljiva plitovina, prezano. Poleg tega je bil optnik na desnem čevlju nepravilno nameščen. Zopet sem čevlje vrnila, tokrat naravnost v tovarno »Zvezda«, čigar izdelek so bili. Obljubili so, da mi bodo naredili druge čevlje. Ker pa tudi tretji par ni ustrezal kakovosti, kar je izjavil tudi sam Jože Prebil, uslužbenec te tovarne, jih nisem hotela prevzeti. Ob tej priložnosti se je navzoči kontrolor Ludvik Anžel med drugimi izrazil: »... ne bi rekli, če bi bila tako fina!«

Iz tega lahko sklepam, da je za preprostega delovnega človeka dober vsak čevlj, dočim mora biti za ljudi, ki razpolagajo s finančnimi sredstvi, izdelek prvovrsten. Mislim, da je že čas, da opustimo količinsko izdelovanje na škodo delovnih ljudi ter preidemo na kakovostno izdelavo. Fani Birk, Ljubljana Poduška 24

Nasveti

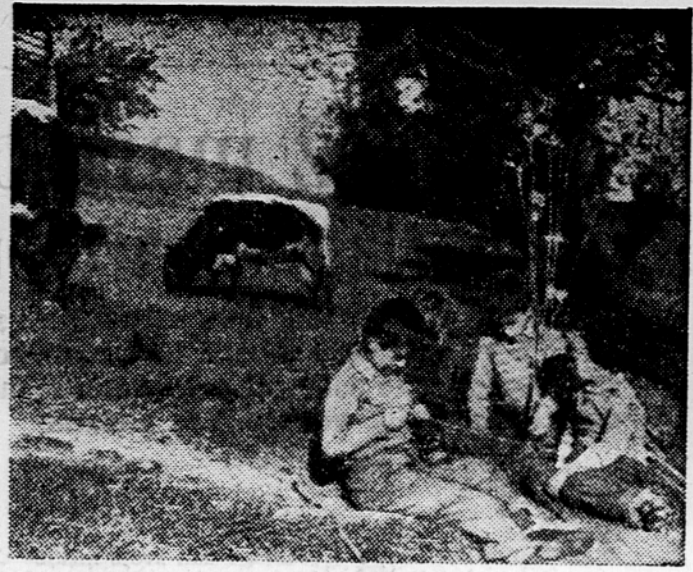
Cvenčna stojala in mizice ostanejo nepoškodovani, če jih zaščitimo s pločevinastimi podstavki. Klepar na jih izdelava v velikosti vrhne plošče. Ti postavki naj imajo v vsem obsegu 2 do 3 prste visoke robove. Na ta način ostane ob zalivanju cvetlice vsa razlita voda na podstavkih, ki jih lahko obrisemo. Poleg majhnih rok za zalivanje lončnic dobimo za občutljive cvetlice večje in tudi prav majhne brizgalke, za njihovo pomočjo lahko zalivamo in porizamo boljše rastline. Voda mora biti vedno malec mlačna ali vsaj postana. Pozimi cvetlice le malo zalivamo; lončki morajo biti po možnosti razsvetljeni tako, da cvetlice ne postajajo druga druga in si jemljejo zraka in svetlobe. Najbolje je, da so v bližini okna, ki ga v ostrem mrazu ne smemo odpirati.

Majhna stanovanja, toda udobna

Ljudje, ki se selijo v novograjena stanovanja, spadajo pred selitvijo v tisto vrsto srečnejših, ki jih v današnji stanovanjski stiski že samo misel na lastno stanovanje osrečuje. Pri selitvi v sodobno grajena stanovanja pa zadenejo prva razočaranja, ki so skoraj vedno povezana z preseljenjem našega pohištva. Neredko se na novo vseljeni stanovalci z velikim obžalovanjem lotijo od svojih »na orobov furnir, prospekane pešice, velike omare, kredence in še kakšnega kosa pohištva, ki zanj v novograjenem sodobnem stanovanju ni prostora. Sele pozneje, ko že nekaj časa živijo v novem domu, pa spoznajo, da pravzaprav nikdar ne pogrešajo pešic in kredenc. Življenje v pravilno urejenem stanovanju postane udobno, kajti idealno sodobno stanovanje ima svojo vrednost v pravilnem oblikovanju in namestitvi prostorov, ki se s tem dopolnjujejo in sodobno, možilno pohištvo.

Na 38 straneh ilustrirane izredno bogate knjižice »Majhna stanovanja so udobna« nam inž. arch. Branka Tancig obrazloži, kakšna naj bo razporeditev stanovanjskih prostorov in kakšna naj bo njihova velikost, kako stanovanje udobno opremiti, kako ga najracionalneje ogrevamo, kako s skrbno preštudiranimi tlorisi so

knjižico obogatili prof. inž. arch. E. Ravnikar, arch. St. Kristl in arch. E. Ivanšek, fotografije interjerjev in pohištva pa so v večini posnete iz mozemske literature. Knjižica je za nas tem pomembnejša, ker obravnava predvsem majhna stanovanja, ki bi s pravo ureditvijo lahko postala mnogo udobnejša kot so. Obenem je brstura lahko tudi dober pripomoček vsem tistim, ki si želijo na novo opremiti svoje stanovanje, ga samo delno nadomestiti s sodobno opremo ali pa ga izpopolniti z majhnimi sodobnimi udobjemmi. D. E.

Prve pištacke...

NAŠE ŽELJE

K članku »V naši prehrani je premalo zelenjave«, ki sem ga bral v prvi številki »Sodobnega gospodinjstva« sem našla marsikaj koristnega. Toda pri odstavku, kjer piše, da bomo morali dvigniti proizvodnjo zelenjave po kmetih, pa tudi v delavskih in mestnih centrih mi je prišlo na misel sledeče: Stanujem v mestnih blokih v Šiški.

Stranke smo si pred tremi leti navozile in prekopale zemljo tako, da smo si uredili kar čedne vrtničke, ki so razveseljevali oko mimoidočih, a še bolj, imeli so predvsem svojo dobro stran, kajti nikomur kdor je imel tisto krpcico zemlje, ni bilo treba kupovati zelenjave. Predvsem je to velik ekonomski uspeh, saj smo izdali le malo denarja za nakup jušne zelenjave, a tudi kumar, buč, paradiznikov smo

imeli dovolj za svoje potrebe. Letos pa se je vse to preurenilo. Vrtove ne smemo več imeti, ker je MLO odločil, da bo tamkaj namesto vrtove park. Posejali bodo angleško travo in postavili čuvaja, ki bo branil otrokom, da ne bodo skakali po njej. Park so že lani jeseni začeli urejevati. Tudi letos nadaljujejo s tem.

Da ne bo tu kdo napačno razumel. Stanovalci blokov si želimo, da bi tudi ta predel Ljubljane končno dajal lep, urejen videz. Prav je, da zasajamo drevesa in urejamo parke. Toda, ali je umestno pri tako številnih prebivalcih, tolikih otrokih, kjer ni niti dvorišč — urejati parke? Razen tega, trg v Šiški pogosto ni tako zložen kot v mestu, ali pa so živila za nekaj dinarjev dražja. Dostojno gospodinjstvo izdatke prihrani, saj je bila pot na vrtni-

ček kratka in še zelenjava je bila morda bolj snažna in sveža. Vrtove gojijo celo tiste države, kjer so življenjski pogoji boljši kot pri nas n. p. Danska, Nizozemska itd. Kaj si ne bi tudi pri nas omislili nekaj takega. Vrt po določenem načrtu, kjer bi sadičili in sejali le določene rastline, ki ne bi kazile videza (ne n. pr. preklastega jabolka), ob Celovski cesti pa bi zasadičili okrasno grmičevje in posejali odprmo oranjsko travo. S tem bi dosegli troje:

1. prihranili bi denar za ureditev parka, ker bi svoje vrtove ljudje sami uredili brez tuje delovne sile;
2. hitreje bi začeli urejati park ob cesti, saj je temkajšnja neurejenost za bloke sramota že ceih sedem let;
3. omogočili bi ljudem, da bi že tako visoko stanoarino in oddaljenost od centra omilili z vrtnički (za katere so stanovalci sami napeljali zemljo) in s tem istočasno omogočili uživanje čiste, sveže zelenjave (kaj je bolj svežega kot solata, ki jo opoldne daš na mizo, pred eno uro pa je še rasla!) a tudi gospodinjstva bi si prihranila čas in težavo prenašanje košar in mrež z ljubljanskega živilskega trga (s tem bi razbremenili že tako z delom obloženo gospodinjstvo).

Modni rokciček

Če tehtnica zaznamuje preveč

Vse mestne ženske želijo biti vitke, kmečka dekleta pa ne veljajo za lepotice, če jih ni nič vkup». Ker pa je obleki vedno laže nekaj dodati, kakor pa odvzeti, se bomo danes pomenile s tistimi, ki želijo biti vitke — čeprav niso. Predvsem moramo vedeti, da se umetnost oblačenja začenja že pri izbiri blaga. Vse debeleške naj zato izbirajo temnejše drobov-zvorčasto blago, nikdar pa ne prozornih tkanin. Tudi vrstje kovinskih barv spadajo v njihovo garderobo, vse žive barve pa ne.

Izbira kroja ni tako težka, kot si nekateri predstavljajo, vendar pa ni takšna, da bi

Prav tako kot moško obleko zlikamo tudi svoj kostum. Ko bomo prišli v vajo, bomo vesele, da si bomo lahko prihranile izdatke za krojača.

SKALJENO VESELJE

Letošnja zima je bila izredno dolga, zato je tembolj razumljivo, da so nas prvi spomladanski dnevi zvalili iz mestnih ulic v okolico. Ni bilo treba dolgo razmišljati, kam bomo šli. Odločila sta Marko in Branko, ki nista prestihala, kako so v radijski

bino in sedež, na katerem sedi pilot. Zanimale so ju lučke na krilih in repu, ki sta jih že tolikokrat opazovala, ko so na temnem nebu označevale trikotno obliko letala. Ogledata sta si pozorno propeler, kolesa, prebrala natanko vse napise na trupu in krilih ter se zanimala za vse podrobnosti. Toliko pozornosti in tako ostro opazovanje lahko vidimo samo pri dekletih njunih let. V nemem občudovanju sta z odprtimi usti in bleščajočimi očmi obstala pred mehanikom, ki je v delovni obleki preizkušal pravilnost delovanja enega izmed motorjev letala. Takoj sta bila z njim v najpristranejšem pogovoru in mu postavila vrsto vprašanj, kot bi bili že stari znanci. Zanimanje za isto stvar jih je zbliznalo. Nato je njuno pozornost pritegnilo veliko potniško letalo, ki sta ga dolgo molče opazovala. V tem opazovanju sta pozabila na vse, bila sta v svojem svetu in komaj smo jih odtrgali toliko, da sta pojedla vsak eno žemljo in popila skodelico čaja.

reklami opozarjali na novo odprto restavracijo na letališču. Z obiskom restavracije bi lahko združili tudi lep in zanimiv zlet. Zanimiv pa zlasti je za Marka in Branka, saj so letala že dolgo predmet njunega največjega zanimanja. Poznata že vse vrste letal, prav lepo jih narišeta, natančno poznata delo pilota, padalcev in telegrafistov. Piloti in padalci so v njunih očeh največji junaki, vredni vsega deškega občudovanja. Zato je bil zanj izlet na letališče pravo doživetje. Dan je bil lep in v zraku je bilo vedno motornih in jadralskih letal, ki sta jih opazovala pri poletu in pristajanju. Ni jim na ušlo. Najprej sta si v hangerju ogledala vrsto motornih in jadralskih letal in bila vsa srečna, da sta se lahko rahlo dotaknila dolgih kril. Od blizu sta videla ka-

dalje pa najbrže v njegovi domišljiji ne bodo zavzemali več tako častnega mesta. vsaj vsi ne. Marka pa je razočarala natakara, ki mu je obljubila malinovcev, če ji pomaga znositi stole z vrta na verando, pa svoje obljube ni izpolnila, čeprav se je Marko lotil dela z uvo vne in skoro sam znosil vse stole. To se mu je zdelo zelo krivično, zlasti še, ker si je kljub tolikim zanimivostim vzel čas, da ji izpolni svojo pismirsko dolžnost, pomagati bližnjemu. Nekaj časa je tiho hodil za njo, da bi jo s svojo navzočnostjo spomnil obljube, potem pa se je obrnil na nas z vprašanjem: »Kaj ne, da se mora izpolniti, kar se obljubi?«

Poleg vsega zanimivega, kar sta dečka videla na letališču, si bosta nedvomno globoko vtisnila v spomin ljudi, ki so s svojim ravnanjem prinesli v njun, vesela poln dan, kapljico razočaranja. M. S.

ozeke in majhen. Vsi okrasni naj bodo zelo skromni in nikdar veliki.

Na naši skici so narisane. Zato jih pregledajmo od leve proti desni. Temno moder tenovnik je letos spet zelo priljubljen. Nosimo ga k sivkastemu krilu in k beli bluzi. Ukrojimo ga prav preprosto; šele tedaj, ko je skoraj izgotovljen, pa ji dodamo nekaj prevar za vitkejšo linijo. Možni vštiki, opekasto rdeča paspula, ki se proti pasu ožji in v prsni višini širi, potem pa majhni gumbi, napravijo videz ožjega pasu. Italijanska moda prinaša letos spet daljše krila, ki so vsem debelejškam primernejša. Propagira pa tudi daljša našilke, ki so nekaterim tako zelo všeč. Debelejšim v prid smo jih na drugem modelu našili toliko, da so v pasu vedno ožji. Izza našilke je životek ob straneh rahlo nabran. Postavo pa skuša obleka zožiti in podaljšati z visokim stoječim ovratnikom in nekaj gubami, ki so ob robu krila širša kot v pasu. Obleka je primerna za mlada dekleta. Temna svilena obleka ima lahko zalikane gube. Kroj belega ovratnika pa je takšen, da prsno širino nekoliko razširi, životek pa podaljša in obenem tudi zoži. Umazano zelena obleka ima vse optične prevare v ozkem stoječem ovratniku, v gumbih, ki so v prsni širini v večjem razmaku kot pa v drugi vrsti. Ob pasu imamo samo en gumb. Poševno postavljene žepi in na njih pojemajo našilke izpopolniti namen te obleke, ki je namenjena prav močnim. D. P.

Pretekle dni smo čitale v časopisu, koliko lanskega krompirja je na zalozah — ne pa samo desetokrat v zadregi, ker ne vemo, kaj bi kuhale, da bi bilo izdatno, okusno, zdravo in hkrati ceneje. Meso je predrago, da bi si ga mogle privoščiti dnevno. Vendar napravimo tudi iz krompirja okusne in nasitne jedi, ki bodo prijale tudi razvajenim žolodcem:

Poskusite

Skuhan krompir olupimo in ga damo na mizo skupaj s sirčkom, kateremu smo primesele precej drobnih zrezanega drobnjaka. Če imamo dodamo za vsakega jedca košček surovega masla.

Regrato ali radičevo solato, posmešana s toplim krompirjem, se zdaj spomladi res pričeje. Da jo zlijamo, ji dodamo nekaj trdo kuhanih jajc. Spomladi te taka večerja pozivi.

Kdo ne pozna okusnega krompirjevega golaža? Lahko ga izboljšamo, če mu dodamo, ko je že gotov, na loščke zrezano hrenovko ali navadno salamo.

Pečeni krompirjevi sraljki: 1 kg krompirja skuhamo, olupimo in še vročega prelajemo. Ohlajenemu dodamo 2 celi jajci, košček masla ali masla, sol, nastrgan orešček, 15-20 dekagramov moke. Vse to zgnetemo v gladko testo in delamo 7-8 cm dolge svaljke, ki jih v vroči masti ocvremo svetlo rumeno ali pa jih skuhamo in pavaljamo še v praženih drobnjaci.

MEDVEDEK NEEWA — Po J. O. Curwoodu — Risa Miki Muster

In sedaj preidemo na raz pravo: ali imā kdo kakšno vprašanje?

Špektorjev (Uradni list FLRJ št. 2/54). Prošnjo je dostavil na: Sekretariat za personalne zadeve.

KINO

UNION: premiera amer. barvne filma »Dvojboj pri srebrnem potoku«. Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. urah. — Prodaja vstopnic od 13. ure dalje.

KONCERTI

Zaradi tehničnih ovir je Simfonični koncert Jugoslovanske glasbe, ki bi moral biti danes zvečer v Unioni, preložen na petek, dne 14. maja. Koncert bo v Filharmoniji.

PREDAVANJA

V petek, dne 23. aprila bo predaval ing. Karel Pupis »Vodno gospodarske osnove« (pregled področja vodnega gospodarstva) iz ciklusa: »Gradbeništvo«.

RADIO

SPORED ZA PETEK Poročila: 5.35, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00. 5.30 — 7.30 Dobro jutro, dragi poslušalci! (Pester glasbeni spored); 7.40 Za gospodinjice; 12.00 igra na piščali ljubljanske garnizije p. v. kapetana Jožeta Bruna; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.30 Opoldanski koncert; Aleksander Borodin: Simfonija št. 2 v h-molu; 13.45 za pionirje; 14.05 — 15.00 Za vsakogar nekaj (spored zabavnih glasb); 15.30 Umetna in narodna pesni poje Gorenski vokalni kvintet; 15.50 Modni kotiček; 16.00 Zeleni ste — poslušajte! 17.10 Lucijan Marija Škerjanc: Koncert za violino in orkester; 17.50 Dobra aktualnost! Delovni dan v občini; 18.00 Iz sodobne kulinarije — sodelujeta: Trški veseli kvintet in trio Dorčko Škoberne; 18.25 Jezikovni pogovori; 18.40 Koncert pianista Marijana Lipovčeka; 20.00 Tedenski zunanje-politični pregled; 20.10 Večerni operni koncert; 21.00 Iz sodobne kulinarije — Pearl Buck: Nabornica; 21.20 Naši ansambli v plesnem ritmu; 22.15 — 23.00 Nočni komorni koncert: J. S. Bach: Kromatični fantazija in fuga, W. A. Mozart: Trio v C-duru, J. Brahms: op. 10, 2. intermezzo in balada; 23.00 do 24.00 Oddaja za tujino na valu 327,1 m (Prenos iz Zagreba).

MALI OGLASI

KMETIJSKA ZADRUGA Vel. Dolina, p. Jesenice na Dolenjskem razpisuje mesto poslovođe. Plača po uredbi. Interesni naj pošljejo ponudbe na gornji naslov z življenjepisom. ZDRAVNIŠKI STAŽISTE iz kirurgije in interne sprejme bolnica Murska Sobota. 6184-I RAZPIŠUJEMO mesto šefa računovodstva. Interesni naj pošljejo ponudbe z življenjepisom in zahtevki na: Stokleno galanterijo, Sežana. 6183-I KMETIJSKA ZADRUGA ČESNJIKA išče za svoje Lesno industrijske obrate glavnega računovodjo po možnosti z večletno prakso. Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjega službovanja je poslati na: Kmetijsko zadrugo Česnjica, p. Zelenki nad Skofjo Loko. 5617-I STENODAKTILOGRAFINJO z znanjem srbohrškega in po možnosti francoskega jezika in samostojnega skladiščenja sprejmemo takoj. Tovarna »Zmaj«, Ljubljana, Smartinska c. 28. 6203-I VEČ STROJNIH KILJUČAVNICARJEV sprejme takoj Mesto strojno podjetje, Ljubljana, Dolenjska 76. 6240-I

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE TOLMIN razpisuje službo BLAGAJNIKA

(Vodstvo finančne službe — proračunsko poslovanje — davčno knjigovodstvo in drugi finančni posli.) Pogoj: a) popolna srednja strokovna izobrazba ali najmanj nepopolna srednja šolska izobrazba b) najmanj triletna praksa v finančni službi pri državnih organih ali prav toliko prakse v upravnem delu. Plača po uredbi z dopolnilno plačo. Pismene ponudbe z opisom šolske izobrazbe in prakse poslati na Ljudski odbor mestne občine Tolmin, pošta Tolmin, do 30. aprila 1954. — Nastop službe po možnosti 1. maja 1954.

283. Challoner je tisti hip premišljeval o samokresu, ki ga je imel skritega pod blazino, a napad je prišel prehitro. Durant se je z vso težo vrغل ob mizo, jo prevrnil, da se je luč razbila, in s krikom brezmejnega sovraštva planil na Challonerja. Zvalila sta se po tleh in se zagrizla v boj na življenje in smrt. Svetila jima je v mesecina, ki je padala skozi okno. Grozni Pit se sklanjal nadaju.

284. Ko ga je Challoner zagledal, je s skrajnim naporom prevail sebe in svojega nasprotnika v temen kot. Posrečilo se mu je, da je ovil Durantu roke okrog glave, ta pa ga je z eno roko tiščal za grlo. Challoner je stisnil na vso moč, tedaj pa je začutil na sebi strašno težo Groznega Pita in njegovo roko, ki mu je segala za tilnik. Toda prišla ni: nenadoma se je utrgal obupen krik, zaškrtali so zobje.

285. Tedaj je tudi Durant popustil, kot blisk je bil Challoner pokonci in že je stal z naperjenim samokresom sovražniku nasproti. Od začetka boja še ni minila minuta. Vnovič se je razlegel obupen krik, nato se je zaslinal padec težkega telesa. Challonerju je živo stopil pred oči krvavi boj Mikija s Pitovim volčjakom, ki ga je videl dopolne, in razburjeno je začel klicati: »Miki, Miki, takoj sem!»

DNEVNE VESTI

KOLEDAR Petek, 23. aprila: Vojko. Na današnji dan je l. 1616 umrl veliki angleški dramatik William Shakespeare, ki se je rodil l. 1564 v Stratfordu. Njegovo zbrano delo, 38 dram, je izšlo šele po njegovi smrti l. 1623. Kakor nihče drug je znal Shakespeare objektivno in brez idealiziranja prikazati vse dobro in zlo v človeku in življenju, pa kljub temu izrazil tudi svoj estetski ideal — pristo in plemenito človečnost, ki ostro odklanja vsako hinavstvo in neiskrenost.

L. 1616 je umrl na današnji dan v Madridu največji španski pisatelj Miguel de Cervantes Saavedra, ki se je rodil oktobra l. 1547 v Alacala de Benares. Svetovno znan je njegov roman o vitezu Don Quijotu iz Manche, ki ni le uspešna parodija tedaj priljubljenih viteških romanov, ampak je v njen pisatelj visoko dvignil tudi človeške vrednote plemenitosti, ki so jih ti romani zbragateljizirali. Tudi Cervantesove novelice, ki so izšle v raznih časih in pozneje v zbirki »Zgledne novele«, ne zaostajajo za Don Quijotom: Obe deli imamo tudi Slovensci prevedeni.

Dne 23. aprila l. 1945 je IX. korpus v svojih akcijah proti Trstu zavzel na Trnovski planoti soseščino mestnega območja Lokove, Fuštale, Zavrh, Podlaka in Kal.

23. aprila l. 1945 je nemški okupator odvedel iz tržaškega zapora Coronea 51 zapornih protifašistov, prave slovenske vojske. So jih nato v ulici Črtega obesili.

OBVAJA Na osnovi odobrenja MLO Ljubljana — Tajništva za komunalo št. GO 159/2 — 54/ST/MZ z dne 20. aprila 1954 je Trg revolucije zaprt za promet avtomobilov. Lokove, Fuštale, Zavrh, Podlaka in Kal.

Rezervni oficirji — pravne stroke imajo v petek, 23. aprila ob 17. uri v domu Armije, soba št. 141 prvo študijsko predavanje. Tema: Mednarodno vojno pravo. Sekcija rezervnih oficirjev pravne stroke.

Na farmacevtski fakulteti v Zagrebu je diplomirala Deželak Križna Nada. Čestitamo Tržek. Iskreno se zahvaljujem ravnateljici bolnice OAT — Sempeter, doc. dr. Dergancu Francu, dr. Grobelniku Slobodanu, dr. Grobelniku Ireni za ves trud in požrtvovalnost v času težke in dolgotrajne bolezni moje hčerke Zorke. Razen zdravljenja je bila delna vso toplino, kakršno bi ji nudili lahko le starši, kakor tudi šolska izobrazba, kar ji bo v veliko oporo v nadaljnjem življenju zdravega otroka. Iskrena hvaležnost, učiteljici bolnišnice in sestram otroškega oddelka za vso pozornost pri učenju in negi. — Čakš Lucija.

Zavod za napredek gospodinjstva občevša da je prostih še nekaj mest v tečajih za pletenje. Tovarišice, ki so se za tečajje zanimale, naj se takoj javijo v Zavodu, Ljubljana, Erjavčeva c. 12. OBISOVALCI VINAESKE razstave v Ljubljani od 21. aprila do 2. maja naj koristijo 25% popust, odobren za kongres vinogradnikov. Gosadov krmilni prašek »FODISOL« pospešuje rast ter izboljšuje prabavo in tek pri živini!

OPERA

Petek, 23. aprila ob 15.30: Rossini: Seviljski brivec. Red Petek popoldanski. Sobota, 24. aprila ob 19.30: Baletni večer. Abonma red K. Nedelja, 25. aprila ob 19.30: Foerster: Gorenjski slavček. Gostovanje Rudolfa Francja. Delno zaključena predstava za tudeleženje I. razstave vin in za goste Ljubljanskega veseljeja.

MESTNO GLEDALIŠE LJUBLJANA

Petek, 23. aprila ob 14.30: Vilharjeve šolajrice. Večer v čitalnici. Zaključena predstava za gimnazijo Domžale.

Ob 20: Eduardo de Filippo, Neapeljski milijonarji. Gostovanje SNG Maribor. Red Petek. Vstopnice so v prodaji. Sobota, 24. aprila ob 16: Večer umetniške besede. Izvaja Jančko Hočevar, član SNG Maribor, pri klavirju Marjan Rebolj. Ob 20: Slavko Grum. Dogodek v mestu Gori. Izven. Nedelja, 25. aprila ob 20: Mary Chase, Harvey. Izven.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠE — Ljubljana — Mestni dom

Petek, 23. aprila ob 18: Skufca: »Trnuličca«, pravljicična igra z godbo, plesom in plesom. Delno zaključena predstava. Sobota, 24. aprila ob 20: W. Lichtenberga in »Veselo potovanje« veseloigra. Red Sobota. Vstopnice so v prodaji. Nedelja, 25. aprila ob 18: »Ah ta ljubezen smentana...«, veseloigra z godbo, petjem in plesom. Nedelja, 25. aprila ob 20: W. Lichtenberga: »Veselo potovanje« veseloigra. Izven.

V soboto in nedeljo zvečer ob 20. uri bo uprizorjena zabavna in priskačna veseloigra »Veselo potovanje«, ki je bila pri vseh dosedanjih uprizoritvah navdušeno sprejeta in »veselo potovanje« gledalce. Ker je bila tudi zadnja predstava razprodana in mnogo obiskovalcev ni dobilo vstopnic, jih kupujte že v predprodaji. V nedeljo bo zadnja popoldanska uprizoritev spevoigr: »Ah ta ljubezen smentana«. Prodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje tel. št. 30-923.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠE ROČNE LUTKE Resljeva cesta 23

Petek, 23. aprila ob 18: Gostovanje v Izoli. Sobota, 24. aprila ob 10: Gostovanje v Sečoveljah. Ob 16: Gostovanje v Portorožu. Nedelja, 25. aprila ob 8: Gostovanje v Piranu. Ponedeljek, 26. aprila ob 9: Gostovanje v Sežani, ob 11: Gostovanje v Tomaju, ob 18: Gostovanje v Dutovljah.

PRESERNOVO GLEDALIŠE KRANJ

Sobota, 24. aprila ob 16: Gostovanje v Skofji Loki, v dvorani KUD Tone Sitrer. — Lope de Vega »Ljubavni voz«. Komedija v treh dejanjih (osmih slikah). Zaključena za gimnazijo Skofja Loka. Ob 20: Lope de Vega »Ljubavni voz«. Komedija v treh dejanjih (osmih slikah). Izven. Nedelja, 25. aprila ob 16: John van Druten: Grlice glas. Igra v treh dejanjih (šestih slikah). — Izven in za podelježe.

MESTNO GLEDALIŠE JESENICE

Sobota, 24. aprila ob 20.30: Petrovič: Vozel. Predstava za delegate konferenice republiškega gasliške zveze v fizikalturnem domu na Bledu. Nedelja, 25. aprila ob 15: Petrovič: Vozel. Gostovanje v fizikalturnem domu na Bledu. Izven. Vaska šala z glasbo in petjem. Nedelja, 25. aprila ob 19.30: Ponočitev produkcije dramske šole Svobode Jesenice v Mestnem gledališču na Jesenicah.

MESTNO GLEDALIŠE CELJE

Sobota, 24. aprila ob 17. uri popoldne v foyeru odkritje spomenikov Josipu Drobniču in Rafaku Salniku ter otvoritev gledališkega muzeja za povabljenec. — Ob 20. uri slavnostna predstava Linhartove komedije »Matiček se ženil« za povabljenec. Nedelja, 25. aprila dopoldne ob 10. do 12. ure in eno uro pred začetkom predstave ogled muzeja za obiščevalce. — Ob 15.30 ponovitev Linhartove komedije »Matiček se ženil«. Izven.

Sreda, 23. aprila ob 20: Linhartova komedija »Matiček se ženil« — premierski abonma in izven. Četrtek, 23. aprila ob 20: Linhartova komedija »Matiček se ženil« — abonma red Tovek in izven. Petek, 30. aprila ob 15: Linhartova komedija »Matiček se ženil« — šolski abonma. Torek, 4. maja ob 20: Linhartova komedija »Matiček se ženil« — abonma red Tovek in izven. Sobota, 6. maja ob 20: Linhartova komedija »Matiček se ženil« — abonma red Sobota (delavski) in izven.

UMRLI

Dotrpela je naša ljuba žena, teta, sestra

MATILDA SARK roj. Planišek Pogreb bo danes, 23. aprila 1954 ob 15. uri z Zal — Kristofove mrliške vežice. — Zalujoča: mož Franc, nečak Anton Planišek z družino, sestre in bratje ter ostalo sorodstvo. Ljubljana, Mozirje, Sloveni Gradec, Crna, Winkonsin, 21. aprila 1954.

ZAHVALE

Vsem, ki so mi pomagali pri negi moje mame

CICILJE ROŽIC Jo častno spremljam na njeni zadnji poti, vsem darovalcem vencev, šopkov in cvetja ter vsem, ki so mi izrekli pismeno ali ustmeno sožalje, iskrena hvala. Celje, Ljubljana — Polje. Dr. Rudolf Rožič.

Ob smrti drage FANI HVALA se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti in ji darovali cvetje in vence. Prav posebna hvala pevcom za ganjive žalostinke in govorniku za pretresljive poslovlilne besede. — Zalujoči ostali.

Vsem, ki ste spremlili na zadnji poti mojega dobrega moža

STANETA SIMONCIJA uslužbenca podjetja »Vino Ljubljana«, z menoj sočustvovali ter poklonili vence, najlepša hvala. Posebno se zahvaljujem celotnemu kolektivju podjetja in tov. direktorju za iskazano pomoč. Zalujoča žena.

Zahvaljujemo se vsem, ki so spremlili našo drago mamo

MARIJO PFUNDNER na njeni zadnji poti. Ji darovali cvetje in sočustvovali z nam. Pfunderjevi.

Iščemo za takojšnjo namestitve RADIOMEHANIKA ali RADIOTEHNIKA za našo garancijsko popravilnico radiosprejemnikov

Pogoj: Izkazana strokovnost z izpitom. — Plača po tarifnem pravilniku podjetja. — Ponudbe poslati na RADIO CENTER LJUBLJANA, Cankarjeva 3.

Adria, Opatija, Olympia, Jaffa, Ohrid, Aleksa, Bled... POTROŠNIKI, ZAHTEVAJTE ARTIKLE! ... Marion, Darinka, Almira, Komna, Zagreb, Bristol, Dubrovnik, Tolmin, Dubini Tamara, Hamburg.

Novoteks TEKSTILNA TOVARNA, NOVO MESTO TEKOČI RAČUN: NB 616-T-8 - TELEFON 31 POŠTNI PREDAL 36 - BRZOJAV: NOVOTEKS. ZENSKE OBLEKE VOLNENI PLAŠČI KAMGARNI VOLNA UNIFORME TISKANO VOLNENO BLAGO - KOSMIČASTI TISK

Novoteks EXPORT TEKSTILNA TOVARNA, NOVO MESTO TEKOČI RAČUN: NB 616-T-8 - TELEFON 31 POŠTNI PREDAL 36 - BRZOJAV: NOVOTEKS. PRVA IN EDINA TOVARNA V JUGOSLAVIJI, KI TISKA VOLNENO BLAGO S FILMSKIM IN KOSMIČASTIM TISKOM

IZDELUJEMO ZA DOMAČI TRG IN IZVOZ: VSAKOVRSNO PREJO, TKANINE IZ CESANE VOLNENE PREJE (KAMGARNE), POLVOLNENE IN MIKANE VOLNENE PREJE NASHA VOLNENA BLAGA ZA MOŠKE IN ZENSKE OBLEKE TER PLAŠČE UJVAJO ZARADI DOBRE KVALITETE NAJBOLJŠI SLOVES KUPUJTE NASE BLAGO IN SE PRAČAJTE O TEMI

Vedno več tujih gostov v Novi Gorici

Prva skupina Švicarjev se kar ni mogla ločiti iz našega novega obmejnega mesta

Nova Gorica je tudi važno turistično središče, saj je izhodišče točke na Trnovsko planoto, ki slovi po svojih obširnih smrekovih gozdovih in zgodovinskih znamenjih iz NOB in po svoji slikoviti pokrajini. Tu so Lokve, prijetne za počitnice in zimsko letovanje. Turistični hotel »Sabotina« v Novi Gorici veže avtomobilista čista s hotelom »IX. Korpusa« na Lokvah. Poleg tega je Nova Gorica tudi vmesna postojanka med letopati Posočja in Tolminske ter Bovšice, ki jo imenujejo tudi druga Svica ter Jadranom.

Kraje znane iz prve svetovne vojne, znamenit solkanski most in avstrijsko vojaško pokopališče s preprostimi piramidastimi spomeniki ter druge znamenitosti. Za tem se odpravijo v Koper, Opatjijo, Split, Dubrovnik in druga obmorska mesta na našem Jadranu. Najbolj navdušeni pa so bili pred dnevi mladi Švicarji iz

27. aprila bo občinski praznik v Kobaridu

Z veliko marljivostjo se organizacije na pobudo Socialistične zveze v Kobaridu pripravljajo na občinski praznik, ki bo 27. aprila. V ta namen bodo imeli v dvorani združnega doma na predvečer slavnostno akademijo, združeno s pestrim kulturnim programom domačega prostovoljnega društva iz Kobarida. Naslednji dan pa bodo imeli

V obmejni vasi Golo brdo bodo odprli novo šolo

Koždanski kot v Gorških Brdih se z valovitih brških gričev že preliva v gore, katerih pobočja so obrasčena s kostanjmi. Na skrajnem robu ob reki Idrijci leži naša zadnja obmejna vas Golo brdo. Krivična meja je to vasico odrezala od matične šole Dolenje, ki je ostala onkrat belih mejnikov v Italiji. Tako so to krivico mirovne pogodbe brid-

montno podjetje iz Dobrovega. Zidarji so porušili v poslopju vse notranje stene tako, da so ostale samo zunanje in streha, katero je bilo treba tudi temeljito popraviti. S požrtvovalnim delom so tako zgradili novo učilnico in v istem poslopju dostojno stanovanje za šolskega upravitelja. Se pred 1. majem pa bodo končali zaključna dela. Obmejno prebivalstvo in

Smartno v Brdih

ko občutili tudi naši najmlajši državljani. Po priključitvi teh krajev k FLRJ so morali namreč hoditi v šolo več kot eno uro daleč v Kožbano, po slabih poteh, ker še niso imeli ceste. To pa so kmalu zgradili ob pomoči ljudske oblasti. Tudi šolski pouk so uvedli v domači vasi in sicer v kmečki hiši. Lani pa so to hišo pričeli preurejati v pravo šolsko poslopje. Največ sredstev je dal v ta namen OLO Gorica in sicer 800 tisoč, skoraj pol milijona je prispevala občina Dobrovo, četrta milijona pa Socialistična zveza. Gradbeno dela je prevzelo re-

zlasti šolska mladina se nove šole zelo veseli. Prvega maja bodo novo šolo odprli in izročili svojemu namenu. To bo vesel dogodek namreč za to vasico, temveč za vso občino. Ob tej priložnosti bo občinski ljudski odbor iz Dobrovega novi šoli izročil tudi nov radijski sprejemnik. Na ta praznik se s pestrim kulturnim sporedom pripravljajo šolski otroci, bivše amaterske igralske družine in pevski zbori. Zagotovljena so tudi prevozna sredstva, ki bodo ta dan vozila ljudstvo v Golo brdo na veselo praznovanje 1. maja. —jp.

INVESTICIJSKA GRUPA ZA IZGRADNJO AVTOCESTE LJUBLJANA-ZAGREB

- sprejme:
- 2 GRADBENA TEHNIKA - kalkulanta z večletno prakso
  - 2 MLAJŠA GRADBENA TEHNIKA za pomoč pri nadzorstvu
  - 1 ADMINISTRATORKO z znanjem stenografije, strojepisja in po možnosti tujih jezikov
  - 1 ADMINISTRATORKO z znanjem strojepisja
- Pismene ponudbe z življenjepisom je treba poslati Upravi za ceste LRS, Ljubljana, Gregorčičeva 23/86.

»Vsekakor.« Siebel je bil videti nekoliko začuden zaradi njenega zanimanja za usodo tujega častnika. »Čisto v bližini. Patrujli obeh častnikov sta imeli ukaz, da ostaneta v najožjem stiku.«

Chana je težko sedela na slamnatem stolu. Njeni prsti so mehanično zavezovali vezi na mreži in jih spet odvezovali. Šest tednov je bilo tega — Recha in Pattay, sta bila še v hribih — ko ji je mlajši sin tovarnarja Zweiffussa kot najstrožjo tajnost pripovedoval o smešnem Schallerjevem ponizanju pred »Nadvojvodo Rainerjem«. Chana je držala besedo; niti Recha ni zvedela o tem. Vendar je ta zgodba precj spremeniła Chano stališče do Pattaya. Zdjaj pa je ta Schaller izginil brez sledu čisto blizu tam, kjer je padel Pattay.

Vstala je, ne da bi se kaj rekla. Korporal Siebel je hitro odšel k vratom in jih odprl pred njo.

Ko se je v deževni noči vračala domov, je rabila več kot uro. Na mostu preko Dnjestra se je ustavila, se naslonila s komolci na moko ograjo in gledala v naraslo rumeno vodo, ki se je valila tik pod njo. Ni si še znala zamisliti, kako bo Rechi povedala novico.

Toda ko je prišla domov, ji ni bilo treba mnogo govoriti. Nečakinja jo je pričakovala med vrati.

»Ni te in te ni. Kaj pa se je zgodilo?«

»Poslušaj — Recha —«

»Ti nekaj veš. Nekaj o Francu. Govori vendar!«

Chana jo je pogledala, zaprla oči in pokimala.

Ni slišala vzkrika, ampak samo slaboten vzdih, kot če kdo nenadoma stisne grlo čisto majhnemu pičku Recha je zakrčila z obema rokama po zraku; njeno telo se je zasukalo in togo padlo po tleh. S temenom je udarila po kamnit-

Zborovanje prosvetnih delavcev v Ljutomeru

Konec minulega tedna so zborovali prosvetni delavci ljutomerskega okraja. Vsi navzoči so se posebno živo zanimali za predavanje prof. Tuličiča iz Ljubljane, ki je govoril o psihološkem razvoju mladoletnikov. Isto predavanje je predavatelj ponovil na pobudo Društva prijateljev mladine tudi v Križeveh. Prosvetni delavci so poudarili, da bi morali tudi v njihovem okraju bolj skrbeti za ustanovitve poklicnih posvetovalnic, ki naj bi pomagale mladini pri izbiri poklicev.

Na zborovanju so sklenili med drugim, da bo sleherna šola naročila za svojo pionirsko knjižnico vsako novo knjigo, ki bo izšla pri založbi »Mladinska knjiga«, vsak član Društva učiteljev in profesorjev pa bo postal reden naročnik vseh pedagoških publikacij, ki izhajajo pri založbi Sodobne pedagogike.

Novomeščani se bodo udeležili občinskega praznika v Slov. Konjicah

V Slovenskih Konjicah bodo 25. aprila praznovali občinski praznik in ob tej priložnosti tudi odkrili spomenik Dušanu Jerebu. Ker je Dušan Jereb delal kot strokovnjak, predvsem pa kot politični aktivist tudi v Novem mestu in se po njem imenuje novomeško kulturno društvo, se bodo tega praznika v njegovem rojstnem kraju udeležili tudi Novomeščani. Moški pevski zbor »Dušan Jereb« se bo v celoti udeležil odkritja spomenika.

MARIBOR

Dežurna lekarna:
Slovensko narodno gledališče: ob 15. Čačkovski; Labodje Jezero. Sola TAM.

Umetnostna galerija: Razstava beogradske skupine »Samostalne. Ojla, grafika, plastika. Razstava odprta dnevno od 9. do 18. ure. Prijave na telefon 25-45.

RADIO MARIBOR
5.30 prenos sporeda Radia Ljubljana. 7.30 veseli zvoki — 7.50 obvestila in objave. 8.00 prekmurske narodne pesni izvajajo Miško Baranja s svojim orkestrom. 8.15 za naše gospodinjice. 8.20 zabavna glasba. 8.30 poročila. 8.40 znanj napelvi. 12.00 do 23.00 prenos sporeda Radia Ljubljana.

KINO MARIBOR
Partizan: ameriški film »Cyrano de Bergerac«.

Udarnik: ameriški film »Skrivnostna cesta«.

Pobrežje: Zaprtlo.

Studenti: Zaprtlo.

Mestni kino PTUJ: ameriški film »Protiv vseh zastav«.

Mestni kino MURSKA SOBOTA: ameriški kolyboj. film »Točno opoldne«.

IZ RIBNICE

Letos je ribniška ljudska univerza precej delavna, saj je pripravila številna predavanja, ki so bila spremljana s filmi, sklopičnimi slikami in raznimi poskusi. Ker so bila predavanja bolj organizirana kot prejšnja leta, tudi uspeh ni izostal, saj je nekatera predavanja poslušalo nad dvesto ljudi.

Prejšnji teden je predaval v ribniški ljudski univerzi profesor Hvastja iz Kočevja, ki je v besedi in sliki prikazal svoje potovanje po švicarskih in francoskih Alpah.

Rudarski topilniški bazen, Bor potrebuje več strojnih inženirjev

s prakso za vodstvene položaje v strojni službi podjetja

Pogoji ugodni. — Stanovanja zagotovljena v novih stavbah. — Potne stroške za prihod v Bor zaradi dogovora plača podjetje. — Ponudbe poslati na naslov: RUDARSKO TOPIONIČARSKI ŽAZEN (personalna služba) BOR.

SPORT

Na vrsti so košarkarji...

Jutri v Ljubljani Lokomotiva : ASK, v Zagrebu pa Mladost : Ljubljana

Letošnje leto je glede športnih prireditev doslej najbolj razgibano. Od vseponosnih prihajajo poročila, kako prizadeti klubi, društva in sekcije pripravljajo tekmovalne, med katerimi pa so seveda najbolj mišljena tista, ki štejejo za točke. Medtem ko so igralci po dolinah vseponosno že polna nadobudnih tekmovalcev, pa tam gori in planinah še vedno »ogostijo« naši vrli smučarji, ki poslušajo zimo stanko in nikakor nečesto pustijo iz dežele. Pravojo, da se jim letos izredno dobrodušno smejeja... Zakaj tudi ne, saj so njene skritostno tihе čarj tokrat izredno zgodaj »oskrbnili« nečakani žogobrcarji, medtem ko so ostali športniki bolj disciplinirani. Med slednje sodijo kajpada tudi košarkarji, ki začnejo že jutri svoj prvenstveni ples v 1. zvezni ligi.

Začetek prvenstva Slovcnjic

Kot vidimo, bodo košarkarji leto začeli s krepkim zamahom in tako tudi s svojimi točkami povzeli že tako razgibano športno življenje. Hkrati s prvo zvezno ligo bodo startali v pomladansko sezono tudi klubi slovenske lige, ki je razdeljena v tri skupine, njim pa bodo pomagali povzročati skrbri tudi ženske. Razpored tekem, ki se bodo začele v nedeljo, 25. t. m., se je tale:

I. SKUPINA — v Ljubljani: Odred : Šostanj; Trbovlje: Rudar; Zeleničar (Mrb); Maribor: Branik ; Medvede; II. SKUPINA: Kranj : Kovinar (Store); Ljutija : Proletarec; Domžale : Hraštnik; III. SKUPINA: Ljubljana: Ilirija ; Svoboda (Lj.); Postojna : Kamnik; Vrhnika je prva.

ZENSKA LIGA: Celje : ASK; Maribor: Branik ; Svoboda (Trbovlje); ekipa Ljubljane, ki tekmuje izven konkurence, je v tem kolu prosta.

Vsi ljubitelji košarke bodo letos vendarle spet prišli na svoj račun, saj bodo po dolgem času imeli priložnost videti stare znance — člane 1. zvezne lige: Partizana, Crveno zvezdo, BSK, Radniškega, Proletarja (Zrenjanin), Montažnega, Lokomotivo, Mladost (vs. Zrb.), ASK, Ljubljano ter ljubimca Borca (Čačak) in Zeleničarja (Kočevje). Kot vidite,

Karla Daneva tudi niso brez pomena... Bomo videli!

Jutrišnja tekma med ASK in Lokomotivo se bo začela ob 20 na igrišču pod Čekinovim gradom s predtekmo ob 19. v ponedeljek, 26. t. m., pa bodo igralci ASK odstopovali v Zagreb, kjer se bodo pomerili v Montažnu, naslednji dan, 27. t. m., pa bo Ljubljana sprejela v goste bovinca Zeleničarja iz Karlova.

Jeseniški nogomet, sodniki in nogometni forumi

Jeseniški nogometiški so nam poslali dopis, v katerem nas oja svoje težave, ki jih imajo predvsem s delegiranimi sodniki, tekmi in nogometnimi forumi. Vsebinska dopisa je tale:

Vsa leta po vojni je nogomet na jesenskih razpisih v Zvezki za to je mnogo, največkrat je pa ta, da uprave klubov niso imele dovolj zaupanja v mladino, ki jo je precej na jesenskih letos pa smo napravili spremembe, ki so rodile že prve uspehe. Mladina je dokazala, da lahko uspešneje nadomešča svoje starije tovariše. V ta mnogo obetajoči razvoj jeseniškega nogometa se je neprisiljavano vthotapil nov »sorožnik«.

Že po prvi zmagi 4:3 nad Branikom iz Solkana so se začeli zbirati črni oblaki. Prizadeti iščejo razne vzroke, da bi tekmo razveljavili. Se hujše pa so nam pokazala ostala srečanja, na katerih so nam sodniki iz Kranja napravili precej škodo — šest po krivici izgubljenih točk. V tekmi s Krimom (1:1) je tov. Novak iz Kranja prestrgo izključil dva igralca (tretjega popolnoma upravičeno), kar je nedvomno vplivalo na končni rezultat. Po naši sodbi bi moral sodnik izključiti iz igre tudi dva Ljubljankana. V naslednji tekmi s Piranom (0:1) je sodnik Čadež iz Kranja sprejel dva kazenska strela v našo korist, kar je potrdil tudi stranski sodnik Urančič — privatno, službene izjave pa ni hotel dati, še da se noče zameriti sodniku in Zvezi sodnikov. Z drugimi besedami povedano, vrana vrani ne izkazuje oči. Tudi zadnja tekma s Slovanom (2:3) je bila lep primer, da so kranjski sodniki skovali in nadejali. Navsezadnje pa rabi našeski na ustih prizadevanje in optimistično razpoloženega načelnika

priznal, pozneje pa ga je na proteste občinstva razveljavil. Tretji gol za Slovana, ki je bil dosežen iz popolne offside pozicije, pa je priznal. Tako nam grede točke po vodi in mi izgubljamo zaupanje v mladino. Če bo kdaj vprašal, kakaj nismo vložili protesta pri NZS, mu odgovorimo, da trije protesti veljajo 5000 dinarjev, kar je za naš klub vsaka dva preveč. Morda drugo stran pa tudi zato nismo priznali, ker smo v Zvezi sodnikov in službojoče delegate imeli mnogo več zaupanja in od njih pričakovali, da bodo take in podobne primere ostro obsodili.

Kdo bo treniral reprezentanco?

Beograd, 22. aprila. Na današnjem sestanku novozvoljenega upravnega odbora Nogometne zveze Jugoslavije je bilo sklenjeno, da bo državno reprezentanco za tekmi z Belgijo in Anglijo ter za bližnje svetovno prvenstvo v Beliji pripravila posebna komisija petih članov. Komisija ima nalogo, da izbere trenerja izmed naslednjih kandidatov: Marjanovič (BSK), Čirič (Partizan), Tomašević (Budućnost), Sekulič (Spartak), Hügl (Proleter). Morda drugo stran pa tudi zato nismo priznali, ker smo v Zvezi sodnikov in službojoče delegate imeli mnogo več zaupanja in od njih pričakovali, da bodo take in podobne primere ostro obsodili.

Novo balinišče na Viču

Odkar je v Ljubljani na novo oživilo balincaje, so tudi člani visokega Partizana začeli razmišljati o tej športni panogi. Ko je društvo urejalo letno televizijsko, so tudi balincaji sprisali svoj projekt in hiteli urejati igrišče. Bolinišče je dograjeno po vseh pravilih in sodi med najboljša v Ljubljani. O tem se lahko prepriča vsakdo v nedeljo, ko bo otvoritev in hkrati prvo meddruštveno tekmovalno nastopilo. Bodo domačini ter klubi Zaba, Krim in Rožna dolina.

FABRIKA AZOTNIH JEDINJENJA GORAŽDE

- strokovnjaki so ne prišli do spoznanja, da enotna liga mnogo bolj koristi napredku kot pa lanski poizkusi z delitvijo po conah.
- Slovenska predstavnica ASK in Ljubljana (prej Zeleničar) sta v tej družbi preizkušena tekmeča. Za začetek jima je žreb določil zagrebški mostvir: ASK bo jutri igral z Lokomotivo v Ljubljani, v Zagrebu pa se bo proti Mladosti borila Ljubljana. ASK je nekoliko na boljšem, ker igra doma, poleg tega pa ima za seboj pravkar uspešno kontano turnejo po Franciji, tako da lahko upamo na razveseljevati start. Kaj pa Zeleničarji? Po njihovih pripravah doma sodi, hočejo letos presenetiti tudi tiste, ki se presenečeni najmanj nadejajo. Navsezadnje pa rabi našeski na ustih prizadevanje in optimistično razpoloženega načelnika
- FABRIKA AZOTNIH JEDINJENJA GORAŽDE**
- i š č e
- STROJNE INŽENIRJE — s prakso in brez nje
  - STROJNE TEHNIKE — s prakso
  - STROJNEGA TEHNIKA ali KOMERCIALISTA za tehnične nabave
  - STROJNE KLJUČAVNIČARJE — visokokvalificirane
  - ELEKTROMEHANIKE — visokokvalificirane
  - MONTERJE CEVI — visokokvalificirane
  - AVTOMEHANIKA — visokokvalificiranega
  - KOTLARJA — visokokvalificiranega
  - KEMIJSKE POSLOVODJE — starejše
  - KEMIJSKE DELAVCE — kvalificirane
  - LABORANTE
  - ZDRAVNIKA
  - ZDRAVNIŠKEGA POMOČNIKA (med. tehnika)
  - PRAVNIKA
- Plača po tarifnem pravilniku all sporazumu. —
- »onudbe z življenjepisom in obširnimi podatki o »osedanjem delu je poslati do 5. maja 1954.

Tako je šlo sem in tja. Nekaj tednov je imel kraj v oblasti sovražnik, Avstrijci pa so se držali na južnem bregu reke, kjer je bila tovarna sladkorja in hišica obeh žen. Mesto je bilo obvarovano razdejavanja, ker je bilo prebivalstvo ukrajinsko in z Rusi v sorodu. Včasih je zaživžgala čez reko krogla, vendar bolj iz muhavosti, kot nekakšen slaboten prozdrav. Niti mostu niso razstrelili in promet domačinov sem ter tja ni nikoli docela prenehal.

Chana je v svojih moških škornjih hodila nakupovat čez reko; naloga ni bila enostavna, kajti v deželi so bili vse pojedli. Posebno težko je bilo dobiti mleko; mleko pa so v beli vili zdaj najbolj rabili. Chana je često izostala ure in ure. Morda jo je kdaj pa kdaj srečal nekje v ozki ulici oddelek ruskih konjenikov. Tedaj se je stisnila med dvorišna vrata in se z grozo v srcu spominjala, kaj je bila nekoč p'estala. Nekoč, ko je dvignila oči, se ji je zazdelo, da je pod tujo kapo poveljujočega oficirja spoznala obraz stotnika Schallerja. Toda preden se je mogla prepričati o neverjetni prikazni, sta bila stotnik in njegova stotinja že mimo.

V četrtem letu se je zdelo, da je sovražnik dokončno pregnan iz Galicije. V daljavi ni bilo nič več slišati bobnenja. Vendar ni nihče več verjel v zmago in v povratek večrajšnjih gospodarjev. V svojem rumenem Schönbrennu je po vladanju, katerega dolgot je vzbujala spoštovanje, zatisnil svoje stare oči nesrečni upravitelj države in neizkušeni sorodniku, ki ga nihče ni poznal, zapustil svojo krhko krono in svoje trpeče dežele. S svojega bizantinskega prestola se je opotekel njegov protiigralec, beli car. Orjaški, s krvjo omadeževani prst je začel risati obrise novih evropskih držav.